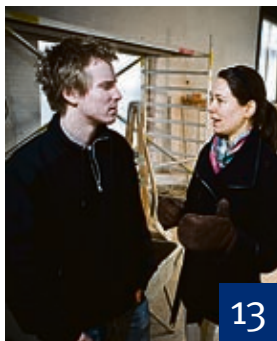

Højtuddannede ud i små virksomheder

Har studerende fra Antropologi viden og kompetencer, der kan bruges i et lille byggefirma?

Et nyt samarbejde mellem Aarhus Universitet og Region Midtjylland skal få studerende fra de videregående uddannelser og folk fra små og mellemstore virksomheder til at interessere sig mere for hinanden.

13

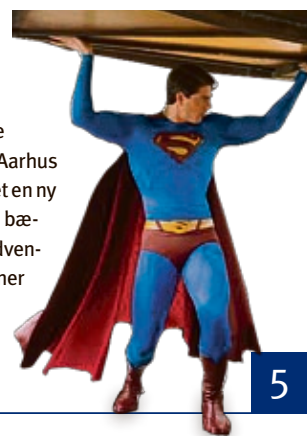
Pengene styrer forskernes frihed

Forskningsfriheden er truet. Ikke på grund af stærke ledere på universiteterne, men fordi flere og flere forskere skal ud med raslebøssen for at finde penge til den forskning, de er ansat til at lave. Og det er i stigende grad politikerne, som bestemmer, hvem der skal have del i de penge. Det er ikke forskningsfrihed, siger professor Erik Ernst. Han er en af de forskere, *CAMPUS* har talt med om den omstridte frihed.

7

Mission: Bæredygtighed

Bæredygtighed er et af tidens allerstørste buzzwords – også på universiteterne. På Aarhus Universitet har Handelshøjskolen lanceret en ny strategi for forskning og uddannelse med bæredygtighed som omdrejningspunkt. Nødvendigt for at agere i en moderne verden, mener dekanen. Men er bæredygtighed andet end en ny tids holistisk plusord for alle vores gode intentioner?

5

CAMPUS

AARHUS UNIVERSITET

3

23.2.09

mig & darwin

Charles Darwin var ikke den første til at fremsætte teorien om arternes evolution. Men det var ham og ingen anden, der gjorde teorien videnskabelig gangbar med værket *Om arternes oprindelse*, som han udgav som 50-årig for 150 år siden.

Nogle kalder evolutionsteorien den vigtigste naturvidenskabelige teori overhovedet. Sandt er det i hvert fald, at den er en af de bedst underbyggede teorier overhovedet og en teori, der har haft betydning inden for næsten alle grene af videnskaben. Som forsker kan man simpelthen ikke undgå at have et forhold til Darwin.

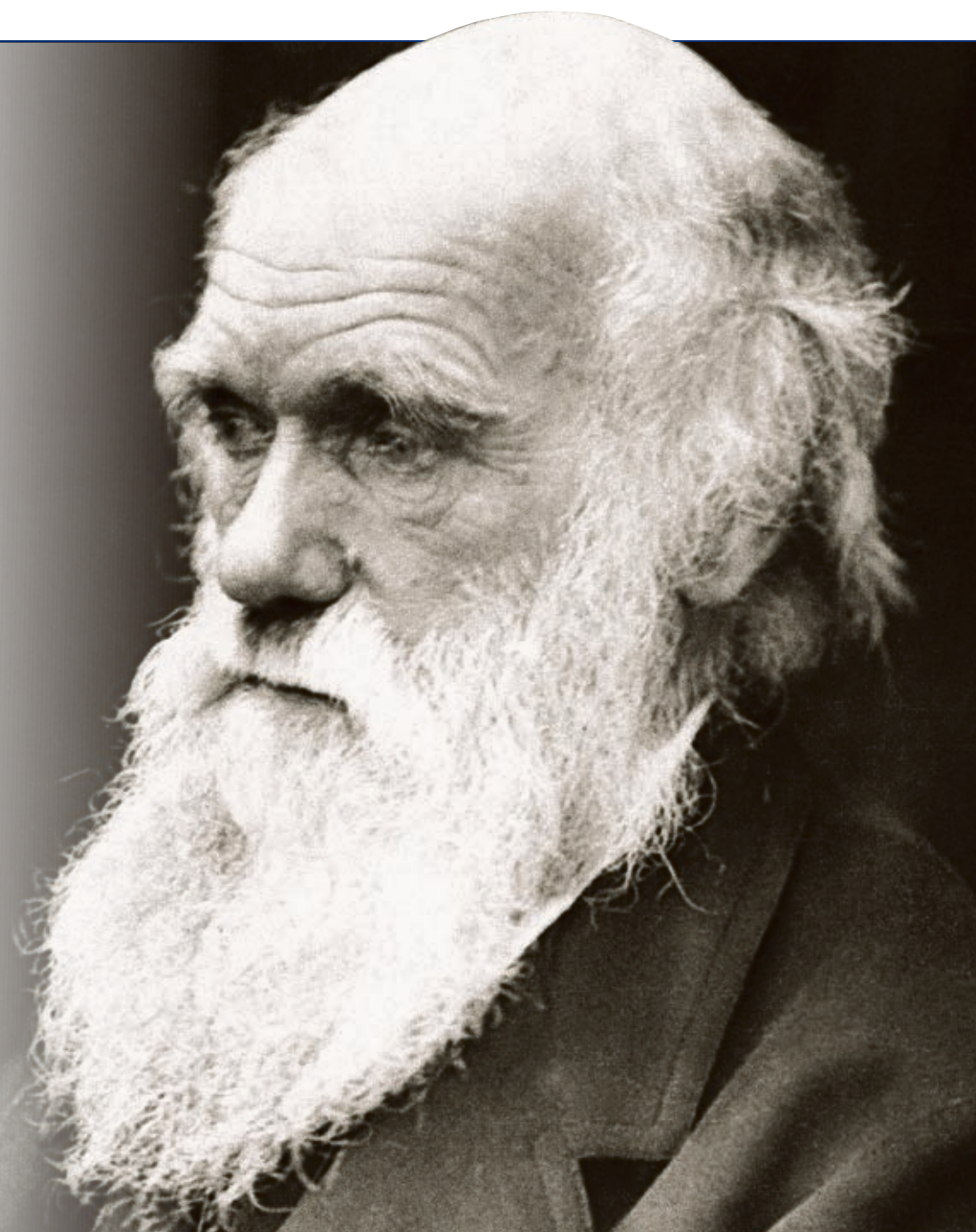
– Evolutionstanken har klart været ledetråd i min forskning, siden jeg fandt et udviklingsmønster i måden, hvorpå rum og landskab er blevet gestaltet i billedkunsten fra hulemalerierne til år 1900, siger for eksempel pro-

fessor i kunsthistorie Jacob Wamberg.

I anledning af 200 året for Darwins fødselsdag og 150 året for udgivelsen af *Om arternes oprindelse* har *CAMPUS* bedt en række forskere inden for vidt forskellige discipliner fortælle, hvad Darwin og evolutionsteorien har betydet for dem som forskere.

Darwin blev fejret med flere arrangementer på universitetet i børnenes vinterferie, men der var også enkelte, der bestemt ikke var kommet for at fejre Darwin. Den amerikanske forfatter, autodidakte arkæolog, Hare Krishna-medlem og antidarwinst Michael Cremo fik en hel sal i Stakladen til at lytte intenst til sine påståede beviser for, at mennesket i virkeligheden er skabt af Gud for flere millioner år siden.

Tema side 9-12

MØD OS DEN 25/2 OG SCOR KASSEN

Vi ses på stand 7 til Karrieredagene i Århus Kongrescenter.

Selvom den økonomiske krise kradser, skal du ikke lade dig nøjes med en middelmådig a-kasse. Mød os på Karrieredagene og få gratis CA a-kasses sikkerheds- og udviklingskasse. Så kan du selv se, hvorfor vi har den højeste medlemstilfredshed blandt akademiske a-kasser. Vi glæder os til at se dig!

Kommer du ikke, så bestil din kasse på www.ca.dk/kasse

Fri forskning og forskningsfrihed

Af prorektor
Nina Smith

Forskningsfrihed og fri forskning er vigtig – ikke for den enkelte forskers skyld – men fordi friheden skal sikre uafhængigheden og kvaliteten af den forskning, universiteterne udfører.

Målt i forhold til antal indbyggere eller BNP klarer dansk forskning sig godt i dag. Fire universiteter i top-300 på de vigtigste ranglister er fremragende – så hvorfor bekymre sig? Fordi den placering, Danmark for øjeblikket indtager på de internationale skalaer, afspejler den indsats og de prioriteringer, der blev foretaget for 10 eller måske 20 år siden. Så hvad angår forskningspolitikken, er spørgsmålet IKKE, om det går godt lige nu for Danmark. Spørgsmålet er, om de beslutninger og indsatser, vi vælger i dag, vil fastholde os i det internationale førerfelt om 10 år.

Og her er svaret knap så klart. Der er ganske vist stor grund til at glæde sig over, at det endelig inden for de seneste år er lykkedes at få

et reelt løft af forskningsbevillingerne som led i Globaliseringsforliget. Der er især kommet langt flere midler til den strategiske forskning og innovationsmiljøerne via Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden, Rådet for Teknologi og Innovation samt en lang række af nye "cigarkasser", som er opstået med de seneste finanslovsforlig. Samtidig bevilges en voksende andel af midlerne nu i konkurrence-strengen.

Der er ikke i sig selv noget galt med hverken strategisk forskning eller forskningsmidler i fri og fair konkurrence. Men kombinationen af mere konkurrence, mere strategisk forskning, basismidler i konkurrence, nye fordelingsmekanismer for fordeling af basisskingsmidler og indlejnings- og medfinansieringskrav er en giftig cocktail for den frie forskning og forskningsfriheden. De enkelte forskere, forskningsledere, institutledere, dekaner og ledelser fristes eller tvinges til at skele til, hvor der er potentielle eksterne midler, når forskningsområder vælges og stillinger og ressourcer allokeres.

Det betyder i praksis, at de strategiske forskningstemaer, som top-down prioriteres af politikere, forplanter sig i hele forskningssystemet og dermed trækker de frie forskningsmidler og basismidlerne over i de

tematiserede områder. Dette er formentlig i praksis den væsentligste trussel for den reelle forskningsfrihed.

Miljø, energi, sundhed og alle de andre temaer, som lige nu står øverst på agendaen, er vigtige forskningsområder, som det er fornuftigt at sætte samfundsmæssige ressourcer

“ Det betyder i praksis, at de strategiske forskningstemaer, som top-down prioriteres af politikere, forplanter sig i hele forskningssystemet og dermed trækker de frie forskningsmidler og basismidlerne over i de tematiserede områder. Dette er formentlig i praksis den væsentligste trussel for den reelle forskningsfrihed.

Nina Smith, prorektor

ind på. Men det er skidt, hvis hovedparten af den offentlige forskning rettes ind efter tidens temaer. Så forsvinder den langsigtede risikovillige forskning og det brede vækstlag i dansk forskning, som er grundlaget for fremtidens

endnu ukendte satsninger, der om 10 eller 20 år skal sikre os førerpositioner og fyrtårne inden for områder, vi endnu ikke har fantasi til at foreslå.

Det lyder så besnærende, at forskningsmidler ikke må spredes som leverpostej, og at man skal satse forskningsmidlerne på Danmarks styrkepositioner. Det er en selvindlysende rigtig strategi for den enkelte virksomhed. Men ikke for et land. Danmarks styrkepositioner er bl.a., at vi har et arbejdsmarked med meget stor omstillingsevne og fleksibilitet, stærke kandidatuddannelser inden for de fleste faglige områder og en arbejdsstyrke, som er god til at arbejde sammen og på tværs af fagene. Derfor er den logiske konsekvens for den offentlige forskning, at den skal understøtte de forskningsbaserede uddannelser, omstillingsevnen og et konstant spirende vækstlag i forskningen.

Der er behov for at genoprette balancerne mellem basismidler og konkurrencemidler, mellem fri og strategisk forskning, og bryde de økonomiske incitamenter til kortsigtet tænkning i forskningssystemet. Det er den reelle udfordring for forskningsfriheden og den frie forskning.

CAMPUS IN BRIEF

Anti-Darwinist Michael Cremo visits "Aarhus University"

Some researchers at Aarhus University are unhappy about the fact that the well-known American anti-Darwinist and writer Michael Cremo gave a lecture at Studenternes Hus, Aarhus University recently. Michael Cremo is a self-taught archaeologist, Hare Krishna member and anti-Darwinist, and is currently travelling round Denmark at the invitation of the Danish Association for Intelligent Design. During his visit to Aarhus University he gave a lecture based on his book *Forbidden Archeology*, in which he claims that Homo sapiens is many millions of years old and cannot therefore have the same ancestors as monkeys. His evidence? Archaeological discoveries of human bones, tools and remains which he claims are much more than 100,000 years old – which is the estimated age of mankind.

"I think it's a scandal that the university has helped to spread this kind of pseudo-scientific propaganda in

this way, and I'd like to know whether we have any rules about what kind of activities our premises can be used for," says Carsten Svaneborg, an assistant professor at the Department of Chemistry. In his view the problem is that the event seems like a scientific presentation – but that in reality the hidden agenda is religious.

"True scientists have to weigh the evidence for and against a theory critically and objectively with a view to getting nearer the truth. But religious people like Cremo believe that they already know the truth. They present semi-digested theories uncritically to support the conclusion that they already believe to be the truth. They might be able to publish a number of entertaining bestsellers, but this doesn't turn Dan Brown, Bjørn Lomborg and Michael Cremo into scientists," says Carsten Svaneborg.

The management of Aarhus University will now check

the procedures, rules and policies regarding renting premises to people from out-

side the university to find out if they need tightening up.

Page 9

A large audience was keen to hear more about Michael Cremo's scientific evidence proving that Man was created by God millions of years ago.

Small companies need university graduates

Small and medium-sized companies need more university graduates. And a new project launched by the Mid-Jutland Region (called "Markedsplads for Højtuddannede") is aiming to fill the gap. The project, which was launched last year, is being supported by the EU's Regional Development Fund and will hopefully show small companies that they are missing out on a very valuable source of recruitment.

"Many of the companies we've been in contact with are a bit hesitant because they aren't sure whether they need any university graduates. For instance, it might be difficult to persuade a small company of blacksmiths that has expanded into an engineering company that they need to start appointing engineering graduates," says Finn Porsgaard, who is an associate professor at Aarhus University's Institute of Business and Technology (AU-HIH)

and the manager of the project.

A number of so-called "contact agents" have been appointed to encourage dialogue between university graduates and small and medium-sized companies. Their job is to identify the needs of the companies and find out whether they are interested in the services that the project can provide.

"I must say I've been surprised that so many companies have responded so positively and so quickly. Our task has been easier than I expected. The biggest challenge is to get hold of the students and inform them of the opportunities that are now available to them," says contact agent Louise Skjoldager, adding that students are welcome to get in touch if they are looking for a company at which they can carry out an assignment or complete a placement period.

Page 13

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne. Den nyeste udgave af *CAMPUS* kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 9. marts. Deadline for indlæg den 2. marts kl. 10.00.

Redaktion: Fredrik Nielsens Vej 5, bygning 1448, 8000 Århus C
T: 8942 2334, e-mail: campus@au.dk
Webisode: www.au.dk/campus

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr. Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr. Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen, T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk

Annoncer: dgmedia 7027 1155

Tryk: Hornslet Avistryk **ISSN:** 1604-1607

Redaktionen

Hans H. Plauborg
Ansv. redaktør
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
M: 6020 2708
hho@adm.au.dk

Kristian Serge
Skov-Larsen
Journalist
T: 8942 2480
M: 2338 2221
ksl@adm.au.dk

Gitte Bindzus
Knudsen, journalist
T: 8942 1981
M: 6020 2626
gbk@adm.au.dk

Louise Debois
Studenterskribent
M: 3082 3007
ldn@adm.au.dk

Astrid Hellerup
Madsen,
Studenterskribent
M: 82096 6855
campus@adm.au.dk

Fotografer

Lars Kruse
Fotograf
T: 8942 2347
lk@adm.au.dk

Søren Kjeldgaard
Fotograf
T: 8942 2347
M: 6020 2694
sskj@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotograf
T: 8942 2347
jbra@adm.au.dk

Stadig mere til mændene

Ny undersøgelse viser, at de danske forskningsråd fastholder skævhederne mellem mænd og kvinder i dansk forskning. En lille gruppe mænd får en stor del af de penge, rådene uddeler.

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

De sender færre ansøgninger ind. De har mindre succes med dem end deres mandlige kolleger. Og de får som regel også færre penge. Så kort kan kvindelige forskeres erfaringer med de danske forskningsråd gøres op, viser en ny undersøgelse. Den dokumenterer, at forskningsrådene ikke har bidraget til at rette op på ubalancen mellem kvinder og mænd i den danske forskningsverden. Det beklager en af rapportens forfattere.

– Med det fokus, der har været på ligestilling i forskningen, kunne man forvente, at rådene havde spillet en mere markant rolle i forhold til at udjævne kønsforskelle, siger lektor emeritus Inge Henningsen. Hun har sammen med professor Heine Andersen analyseret forskningsrådenes uddelinger fra 2001 til 2006. Resultaterne er samlet i rapporten ”Forskningsråd i Danmark – mangfoldighed og universalisme?”, som Koordinationsudvalget for Forskning har bestilt.

Få kvinder i eksklusiv gruppe
Rapporten viser, at mandlige for-

skere i gennemsnit får bevillinger, der er 36 procent højere end dem, der tilfalder deres kvindelige kolleger. Men Inge Henningsen hæfter sig også ved andre skævheder.

– Det er påfaldende, at kvinder kun har indsendt 27 procent af ansøgningerne til forskningsrådene, selvom de udgør en tredjedel af ansøgerne. Så mændene er mere tilbøjelige til at søge flere gange, siger Inge Henningsen.

Forskningsrådene har uddelt næsten 7 milliarder kr. til 8000 forskere i den periode, undersøgelsen dækker. En gruppe på 56 forskere fik hver bevillinger over 15 millioner kr. og satte sig på næsten 20 procent af pengene. 5 kvinder slap med ind i denne eksklusive gruppe.

Et strukturproblem
Inge Henningsen mener ikke, at undersøgelsen direkte dokumenterer diskrimination af de kvindelige forskere.

– Det er ikke sikkert, at det ville betyde vældig meget, hvis ansøgningerne var anonyme. Den forskelsbehandling, der måtte være, drejer sig mere om faglige hierarkier i forsk-

ningssystemet, og hvad man synes, er interessant og god forskning. Og her er der stor forskel på, hvad mænd og kvinder beskæftiger sig med, siger hun.

– Forskningsrådene afspejler de hierarkier, der i øvrigt er i forskningssystemet.

Skal man imødegå dem, skal pengene fordeles anderledes. Når de typiske mandediscipliner har større politisk og faglig bevågenhed, får mænd og kvinder også forskellige muligheder, siger Inge Henningsen. Hun mener, at forskningspengene i højere grad skal fordeles efter talent.

– Politikerne har f.eks. valgt, at hovedparten af ph.d.-stipendierne skal uddeles inden for naturvidenskab og teknik. Det kan betyde, at man giver stipendier til nogle, der ikke er lige så store talenter, som andre er på de øvrige områder, mener Inge Henningsen.

Elitepriser forstærker uligheden
Den skæve kønsfordeling i forskningsverdenen bliver understreget, når forskningsrådene uddeler de årlige elitepriser til unge forskere, og Videnskabsministeriet tilsvarende belønner forskere med den store Eliteprisforskrpris. Kun 28 kvinder har fået del i de 96 elitepriser, der til dato er uddelt til unge forskere. Og først i år kom to kvinder i betragtning til den store elitepris på 1 million kr., som 17 mænd har modtaget

i de tre år, den er uddelt.

– Jeg er sikker på, at diskussionen om elitepriserne har fået rådene til at se sig omkring efter andre muligheder. Og når man har bredere

faglig horisont, får man også øje på dygtige kvindelige forskere uden for de traditionelle hierarkier, siger Inge Henningsen. ■

Kvindens succesrate hos forskningsrådene

	KVINDEANDEL BLANDT ANSØGERE	SUCSESRATE KVINDER	MÆND
Natur og Univers	19 %	41 %	43 %
Teknik og Produktion	21 %	28 %	25 %
Sundhed og Sygdom	30 %	32 %	40 %
Kultur og Kommunikation	39 %	34 %	39 %
Samfund og Erhverv	32 %	30 %	32 %
Tværrådsligt	25 %	52 %	40 %
Det Strategiske Forskningsråd	24 %	19 %	29 %
Forskeruddannelsesudvalget	10 %	44 %	37 %
I alt	27 %	33 %	36 %

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Nærmere Gud i 18 minutter.

Tænd et lys, bed en bøn, læs en bibeltekst eller en salme, hvil et øjeblik, kom til sans og samling.

Har man brug for en pause midt i det pulserende universitetsliv, er der mulighed for at trække sig tilbage til Aarhus Universitets stillerum i Stakladen på Nordre Ringgade. Fra klokken 12.12 til 12.30 tirsdag, onsdag og torsdag er Tolsang i stillerummet. Tolsang er en andagt, der giver ro og fordybelse midt på en hektisk studiedag.

På billedet ses Bitten Nedergaard, der studerer religionsvidenskab og i baggrunden teologistuderende Christian Bjerre.

Stillerummet står i øvrigt både til rådighed for enkeltpersoner, der har brug for at trække sig tilbage i dagens løb, og for grupper, der ønsker at samles regelmæssigt til gudstjeneste, andagt eller meditation.

For gruppens vedkommende reserveres rummet hos studenterpræst Elisa Vejse via email: stpsa@au.dk

Web-tv giver nye muligheder for formidling

To af universitetets hovedområder har valgt at satse på web-tv som den nyeste måde at formidle stedets forskning på.

Af Gitte Bindzus Knudsen
gbk@adm.au.dk

Hvordan får man bedst muligt og mest muligt sin forskning ud til sine målgrupper?

Det nyeste svar på det spørgsmål lader til at være web-tv. Senest har Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU) lanceret sin version, og inden for de kommende to uger kommer Handelshøjskolen, Aarhus Universitet (ASB) med sin.

Selv om de to former for web-tv bliver meget forskellige, handler de begge om at formidle institutionens forskning på en ny og mere lettilgængelig måde.

– Vi vil ikke bruge tv-mediet til at lave webnyheder, som mange andre gør. I stedet laver vi mini-forelæsninger på 3-5 minutter med vores forskere. På den måde kan erhvervs-

livet flere gange ugentligt få adgang til den nyeste forskning direkte fra forskeren selv på en lettilgængelig måde, fortæller Pernille Kallehave, chef for udvikling og kommunikation på ASB.

Stedet har længe eksperimenteret med at formidle forskning på alternative måder og har det seneste år blandt andet udbudt podcasts.

– Teknologien giver os mulighed for formidling i mange forskellige medier. Vi har allerede både podcasts og små videoer, som for eksempel Karrierecentrets ”Sådan skriver du CV” liggende på vores hjemmeside. Vi leger med teknologien, da vi gerne vil bruge de medier, som vi tror på, bedst muligt kan formidle budskabet til målgruppen.

Og netop målgruppen til det nye web-tv er erhvervslivet, der efterfølgende gerne skal blive mere nysgerrige og søge mere viden, enten gennem projekter med forskerne eller som deltager på ASB’s efter- og videreuddannelser.

Højere kvalitet og længere indslag
På DPU ser man web-tv som en naturlig udvikling af den grundlæggende satsning på den forskningsformidling, som stedet har arbejdet

med i mange år.

– I vores web-tv-satsning har vi lagt stor vægt på en højere kvalitet end det, vi har mødt andre steder. For os handler det om at lave indslag med en vis dybde, så det ikke kun varer 2-3 minutter, men i stedet bliver forløb på 10-15 minutter, fortæller Claus Holm, prodekan for formidling på DPU. Han forklarer, at man fremover vil arbejde med to forskellige slags indslag. Det ene ligger inden for den oplysnings- og handlingsvejledende genre. Det andet kalder DPU for ”Samtaler fra tårnet”.

– Vi har et tårn, hvor optagelserne kommer til at foregå. Disse indslag handler om tankekraft, og det skal foregå ved at en interviewer og to forskere diskuterer et forsknings-emne og dermed ser på tingene på forskellig vis og går hinanden lidt på klingerne. Den anden genre, som allerede findes på hjemmesiden, handler mere om at oplyse om et emne og eventuelt komme med gode råd.

DPU forventer at sende 6-8 indslag af hver genre på et år. ■

KORT NYT

For lang forberedelse online

En ny undersøgelse stiller spørgsmålstegn ved gevinsten af onlineundervisning. Det skriver The Chronicle of Higher Education.

Den store rundspørge blandt universitetsansatte viser, at flertallet godt nok er enig i, at online-undervisning er mere fleksibelt og nemt for de studerende, men underviserne mener samtidig, at planlægningen og afviklingen af onlinekurser er meget mere besværlige. Samlet mener underviserne ikke, at den stigende forberedelse står mål med læringsgevinsterne. Mere end 10.000 undervisere på 67 offentlige universiteter har deltaget i undersøgelsen.

Sander: Ikke højere STÅ i 2009

Humaniora og samfundsfag skal ikke sætte næsen op efter flere penge til undervisningen i 2009 – i hvert fald ikke, hvis videnskabsministeren skal bestemme.

– Vi har sagt, at det her med taxametrene er noget, vi skal kigge på. Derfor har vi i fællesskab igangsat en undersøgelse, og vi skal vi i fællesskab forholde os til det, når vi har resultatet af den undersøgelse. Så derfor er jeg ikke i øjeblikket er til sinds pludselig at begynde at ændre på de her taxametre, fordi der er en justering af finansloven, sagde Helge Sander i et svar i folketingets spørgetid.

KU offentliggør evalueringer

Fremover vil studerende på Københavns Universitet både kunne følge med i deres medstuderendes fagevalueringer og karaktergennemsnit. Et nyt udspil om fælles evalueringsprocedure for hele universitetet betyder nemlig, at der bliver langt mere offentlighed om bedømmelser og evalueringer, skriver Universitetsavisen.

Aarhus Universitet arbejder i øjeblikket også på højtryk med en onlineløsning for offentliggørelse af overordnede evalueringer og karaktersnit, og den forventes at være klar i løbet af de næste måneder.

Studerende er rigere

”Fingrene væk fra SU’en”, lyder det fra studerende over hele landet i disse uger efter Skattekommissionens forslag om at korte SU’en ned til fire år. Men Danske Studerendes Fællesråds påstand om, at SU’en allerede er blevet udhulet passer ikke, siger Hans Linderøth, der er ph.d. og forsker i prisudvikling på Handelshøjskolen, Aarhus Universitet. Ifølge hans beregninger på tal fra Danmarks Statistik har SU-modtagere fået en del flere penge siden årtusindskiftet. Siden 2000 er SU’en således steget med 32 procent, mens leveomkostningerne ifølge forbrugerprisindekset kun er steget med 18 procent.

Godt fysisk arbejdsmiljø på AU

Godt tre fjerdedele af medarbejderne på Aarhus Universitet har ikke noget at udsætte på deres fysiske arbejdsmiljø. Det viser resultaterne af den første fælles arbejdspladsvurdering (APV) på tværs af universitetets hovedområder. En undersøgelse af det psykiske arbejdsmiljø er lige på trapperne.

Af Hans Plauborg

hhp@adm.au.dk

4248 AU-ansatte (72,19 procent af de adspurgte) har svaret på et spørgeskema om alt fra støjproblemer til indeklima, ergonomi og ulykkesfarer på deres arbejdsplads. Og selv om små 25 procent har angivet, at de oplever et eller andet arbejdsmiljøproblem, viser de lokale opfølgninger på APV'en, at der i langt de fleste tilfælde er tale om små problemer, der kan løses hurtigt og lokalt.

– Vi er allerede godt i gang med at følge op de relativt få problemer, der er, siger HR-fuldmagtig Louise Søndergaard fra Det Humanistiske Fakultet.

På Humaniora påpeger godt 18 procent – det højeste tal i undersøgelsen – at de har problemer med arbejdsstillinger og generel ergonomi, og fakultetet vil nu se på muligheden for at tilknytte en fysio- eller ergoterapeut, der kan hjælpe medarbejderne bedre til rette ved det stillesiddende arbejde.

Til gengæld tyder undersøgelsen på, at de ansatte på Humaniora i Århus ikke er så plagede af støjgener som deres kolleger på Københavns Universitet. Her sagde over en tredjedel af de adspurgte i en ny APV, at de følte sig generet af støj, mens tallet i Århus kun er 8 procent.

Upræcist spørgeskema

Sundhedsvidenskab er ifølge undersøgelsen det sted, hvor flest medarbejdere angiver at have problemer med de fysiske forhold på arbejdspladsen (31,9 procent). Men ifølge formanden for arbejdsmiljøudvalget,

Modelfoto: Jesper Rajs/AU-foto

lektor Marianne Hokland, skyldes det bl.a., at visse af spørgsmålene i spørgeskemaet ikke har været klart nok formulerede. Et af spørgsmålene lød således: ”Oplever du, at der kan være ulykkesfarer på din arbejdsplads?”

– Det er der en del, der har svaret ja til, ud fra den betragtning, at et laboratorium i al almindelighed vil rumme en vis risiko for ulykker, men det er ikke udtryk for, at den konkrete arbejdsplads rummer ulykkesfarer, siger Marianne Hokland. De resterende problemer på fakultetet, hvoraf en væsentlig del er relateret til indeklimaet, er der nu ved at blive udarbejdet handlingsplaner for, og de forventes at ligge klar inden 1. marts.

Sikkerhed i laboratorier

På Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Danmarks Miljøundersøgelser og Det Naturvidenskabelige Fakultet er det stadig de traditionelle sikkerhedsfaktorer i laboratorierne, der er i fokus.

– Vores lokale opfølgning på APV'en viser, at vi skal sørge for bedre punktudsugning enkelte steder, og at der skal alarm på alle vores gasflasker, siger Niels Tvis Knudsen, der er daglig sikkerhedsleder på Det Naturvidenskabelige Fakultet. Godt 8 procent af medarbejderne på fakultetet oplever ulykkesfarer, og på Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet er det hele 13 procent.

Psykisk APV på vej

I forlængelse af den fysisk-ergonomiske APV er et spørgeskema om

det psykiske arbejdsmiljø på vej ud til alle medarbejdere. Spørgeskemaet er udarbejdet af arbejdsmiljøsektionen på Aarhus Universitet i samarbejde med APV-styregruppen og Det Samfundsvidenskabelige Fakultet

Det er første gang, at samtlige medarbejdere ved Aarhus Universitet bliver spurgt om deres oplevelse og vurdering af deres arbejde, relationer til kollegaer, ledelsen på forskellige niveauer, arbejdsbyrde, arbejdets organisering, stress osv. Undersøgelsen skal kortlægge niveauet af trivsel blandt medarbejdergrupperne på AU, men også mere indgående identificere de vigtigste faktorer for et godt psykisk arbejdsmiljø.

Arbejdsmiljø er et højtprioriteret område i universitetets strategi, men det har knebet med at få udarbejdet de lovpligtige APV'er til tiden, og bl.a. Det Humanistiske Fakultet har fået påbud fra Arbejdstilsynet om at komme i gang. Fra alle de hovedområder, CAMPUS har talt med, lyder meldingen, at man bakker stærkt op om at få udarbejdet og fulgt op på den psykiske APV.

– Spørgeskemaet vil blive sendt ud til alle medarbejdere på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet så snart der, såvel centralt som på fakultetsniveau, er etableret et beredskab, der kan håndtere de problemer, der kræver akut intervention. Vi forventer at kunne foretage en umiddelbar og kompetent opfølgning på de problemer i det psykiske arbejdsmiljø, der måtte vise sig ved undersøgelsen, siger Marianne Hokland.

En central HR-afdeling er først

lige kommet på dagsordenen på universitetet, og derfor vil opfølgning og handlingsplaner i forhold til den psykiske APV også skulle ske lokalt. Ifølge CAMPUS' kilder har det været et stort diskussionsemne blandt medlemmerne i APV-styregruppen, om APV'en dermed risikerer at havne i et ”sort hul” uden tilstrækkelig opfølgning. Det mener Niels Tvis Knudsen dog ikke er en risiko på Det Naturvidenskabelige Fakultet, hvor man snarest vil nedsætte en gruppe til at supervisere opfølgningen på undersøgelsen.

– Vi vil gøre alt, hvad vi kan for at lave de nødvendige handlingsplaner, og vi vil knytte en person med kompetencer i psykisk arbejdsmiljø til følgegruppen. Vi skal bestemt gøre arbejdet så godt og effektivt som muligt – også uden der er en central HR-afdeling på plads. ■

Fakta:

- Loven om arbejdsmiljø pålægger arbejdsgivere mindst hvert tredje år at udarbejde og følge op på en arbejdspladsmiljøvurdering.
- Danmarks Pædagogiske Universitetsskole har pga. interne organisatoriske forandringer valgt at stå uden for den fysisk-ergonomiske APV.

Medarbejdere, som oplever, at der problemer med... (i procent)

	AU	ASB	DMU	DJF	HUM	NAT	SAM	SUN	TEO
De fysiske forhold	24,9	25,6	21,6	21,3	29,4	23,8	23,1	31,9	9,3
Arbejdspladsens omgivelser	15,5	14,9	11,8	12,8	18,8	14,9	13,0	22,2	8,1
Støj	8,3	10,0	6,9	7,8	8,0	9,7	6,5	9,0	1,2
Indeklimaet	13,1	11,7	10,3	8,8	15,4	12,6	14,0	20,7	2,3
De ergonomiske forhold	13,8	8,2	12,3	15,7	18,4	12,7	13,0	15,1	9,3
Ulykkesfarer	7,1	1,2	8,2	13,0	4,8	8,0	1,3	8,2	-
Svarprocent	72%	59%	83%	81%	69%	72%	73%	71%	82%

Kilde: APV på Aarhus Universitet, Fysisk-ergonomisk arbejdsmiljø 2008

Mission: Bæredygtighed

Handelshøjskolen, ASB, har lanceret en ny strategi for forskning og uddannelse med bæredygtighed som omdrejningspunkt. Nødvendigt for at agere i en moderne verden, mener dekanen Børge Obel. Men er bæredygtighed andet end en ny tids holistisk plusord for alle vores gode intentioner?

Af Louise Debois og Hans Plauborg

ldn@adm.au.dk hhp@adm.au.dk

Når du går på café, kan du mange steder købe dig en bæredygtig caffè latte, hvor kaffebønnerne kommer fra en miljømæssig og socialt ansvarlig kaffefarm i Costa Rica, der næsten ikke bruger kunstgødning, og som betaler sine kaffebønder anstændigt. I den gode samvitigheds navn kan du så krydre med sukker fra danske Danisco, der udgiver sin helt egen bæredygtighedsrapport med beskrivelser af virksomhedens enorme ansvarsfølelse over for jordens befolkning og natur. På vejen hjem kan du handle i SuperBest og få endnu bedre samvittighed ved at benytte dig af deres nye bæredygtige indkøbsnet. Og nu kan du også snart få dig en bachelorgrad i bæredygtighed på Handelshøjskolen ved Aarhus Universitet.

Begrebet bæredygtighed er blevet ultra-populært, siden det for alvor kom ind i vores ordforråd med Brundtland-rapporten fra 1987. Så populært, at mange mener, at det er fremtidens absolut vigtigste overskrift.

– For en gangs skyld kan vi med sikkerhed sige, at bæredygtighed bliver fremtidens vigtigste overskrift, for vi har ikke noget valg. Det vil gå meget hurtigt de kommende år, og vi vil opleve en sneboldeffekt, hvor flere bliver

optaget af de bæredygtige parametre, sagde professor i organisations- og ledelsesteori ved Handelshøjskolen, Aarhus Universitet, Steen Hildebrandt for nylig i et interview til Kristeligt Dagblad.

Handelshøjskolen i front

I England og USA taler man i dag om, at universiteterne skal gøre de studerende ”sustainability literate” (”bæredygtighedskompetente”): Et universitetsstudium skal ikke kun lære de studerende om bæredygtighed på et akademisk plan. For én ting er at *lære* det; noget andet er at *leve* det og have bevidstheden om bæredygtig adfærd som et personligt udviklingsprojekt. Det sidste er i virkeligheden det vigtigste.

På ASB er målet at være blandt de bedste business schools i verden, og midlet er en fremtidig strategi med stor fokus på bæredygtighed. Som en del af den strategi tilmeldte ASB sig i 2008 det såkaldte PRME (Principles for Responsible Management Education), hvor business schools over hele verden forpligter sig på at uddanne og forske i bæredygtighed, ligesom de også selv skal handle efter bæredygtige principper. Indtil videre har det bl.a. resulteret i lanceringen af to nye bacheloruddannelser med fokus på bæredygtighed, et

samarbejde med CenSa (Center for Samfundsansvar) om bæredygtighedsstrategier til virksomheder, og så er alle ASB-ansatte under overskriften ’Giv din e-mail et bæredygtigt præg’ blevet opfordret til at reducere antallet af e-mailprint.

– Fokus på bæredygtighed er afgørende inden for alle industrier, og det er simpelthen nødvendigt for at agere og overleve som virksomhed i en moderne verden. På Handelshøjskolen arbejder vi med bæredygtighed på alle niveauer og tænker begrebet bredt, fortæller ASB-dekan Børge Obel.

Grundlag for fremtidige arbejdspladser

Børge Obel mener, at grundlaget for fremtidige arbejdspladser i Danmark skal findes i bæredygtighedsindustrien, og at det derfor er vigtigt at have fokus på de studerende.

– Fremtidens ledere skal kunne træffe bæredygtige beslutninger, og derfor er det helt essentielt, at vi uddanner studerende i at tænke bæredygtigt. Man kan sagtens kombi-

“ Bæredygtighed udtrykker helt alment en hyperproduktivistisk civilisations forsøg på at selvbegrænse sit ressourceforbrug. Når man siger bæredygtig om alt muligt, har man samtidig sagt, at man hylder en art af selvbegrænsning.”

Lektor Jens Erik Kristensen

nere etik og business, og det er det, vi forsøger at videregive til de studerende med vores to nye uddannelser, fortæller han.

Fra 2009 bliver det nemlig muligt at få papir på sine evner udi bæredygtighed på ASB, hvis man starter på den engelsksprogede bacheloruddannelse i business, ledelse og bæredygtighed eller på HA(jur) i miljø med fokus på miljøet og bæredygtighed.

– Med uddannelserne vil de studerende f.eks. bedre kunne overskue globaliseringens konsekvenser for miljøet, hvordan klimakonventioner fungerer, områder inden for bæredygtig produktion og forbrug, virksomhedernes sociale ansvar osv. Efterspørgslen efter kandidater der kan tænke i bæredygtighed er massiv, fortæller Børge Obel.

Bæredygtige studerende på hele AU

Formand for AU’s klimasekretariat, Ellen Margrethe Basse, ser gerne, at flere tager initiativ til at integrere bæredygtighedsselementer i uddannelserne på AU.

– Det her er relevant for alle uddannelser, fordi det at tænke i bæredygtighed kan give en forståelse for, at globale problemer ikke kan løses inden for én fagdisciplin. Der har været en tendens til udelukkende at tænke bæredygtighed ind i en naturvidenskabelig sammenhæng, og det er ærgerligt, siger Ellen Margrethe Basse.

Hun fortæller, at der er folk på universiteterne, der traditionelt mener, at bæredygtighed hurtigt bliver for politisk og tværvideenskabeligt.

– Men hvis universitetet ikke uddanner kandidater til at forstå de grundlæggende sammenhænge imellem ressourceanvendelse og miljøkonsekvenser, herunder klimaflikter, så interesserer man sig ikke tilstrækkeligt for at give kandidaterne den generelle forståelse for, hvad der af mange, og stadigt flere, arbejdsgivere forventes med hensyn til ansvarlighed, fastslår hun.

Et udtryk for *new speak*

Men det er ikke alle, der er lige begejstrede. Lektor Jens Erik Kristensen fra Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Uni-

versitet mener, at man skal være varsom med at lægge alt for meget i begrebet.

– Bæredygtighed er et varmt og utvetydigt plusord i den offentlige debat, og den slags begreber ender ofte med at blive holistiske paraplybegreber for gode intentioner og noget, der skal bekræftes, hvis man vil vise, at man er på højde med tiden, siger Jens Erik Kristensen.

Lektor Gorm Harste fra Institut for Statskundskab peger på, at begrebet er udtryk for det, han kalder *new speak* og *soft semantics*.

– Bæredygtighed er et af de toneangivende buzzwords sammen med begreber som ”sammenhængskraft”, ”verdensklasse” og ”kompetenceudvikling”. Det er et ”varmt” begreb, som konnoterer til, at begrebet bæredygtighed selv skulle være bæredygtigt. Det er det måske også, men det kræver en del arbejde at gøre det bæredygtigt, for med *new speak*-ord forsvinder differentieringer og spørgsmål om faglig præcision let. Devisen er jo bredere publikum, jo færre nuancer.

Bæredygtighed og selvbegrænsningens etik

Jens Erik Kristensen sammenligner også bæredygtighed med begrebet sammenhængskraft.

– Begge begreber er blevet utrolig populære i løbet af de sidste 20 år, og begge har løsrivet sig fra den sammenhæng, de opstod i. I begyndelsen hed det ”økologisk bæredygtighed” og ”social sammenhængskraft”, og de blev brugt i forhold til specifikke, afgrænsede områder. Nu er bæredygtighed så bredt, at det kan gå ind under alle mulige områder af f.eks. politisk, økonomisk, social, kulturel, etisk og psykologisk art. Det tiltrækker kunder og investeringer bare ved at være til stede og kan nemt ende med at blive indholdstomt og udvandet, mener Jens Erik Kristensen.

Det overrasker ham ikke, at man på engelske og amerikanske universiteter er begyndt at tale om bæredygtig adfærd som et personligt udviklingsprojekt, universiteterne skal understøtte.

– Bæredygtighed udtrykker helt alment en hyperproduktivistisk civilisations forsøg på at selvbegrænse sit ressourceforbrug. Altså er bæredygtighed udtryk for en art selvbegrænsningens etik i forhold til de ydre og indre ressourceforbrug. Når man siger bæredygtig om alt muligt, har man samtidig sagt, at man hylder en art af selvbegrænsning. Man kan illustrere det med tidens debat om stress og psykisk arbejdsmiljø. Den handler i bund og grund om, hvordan vi får folk til at begrænse sig selv i udnyttelsen af deres menneskelige ressourcer. Det bæredygtige arbejdslivs problem er nemlig, at det primære pres ikke længere, som i ”gamle dage” er et ydre pres på din krop og dine kræfter, men et indre selvpres, der opstår i forsøget på at forene din selvudvikling og selvrealisering med de ydre krav. Netop derfor handler så meget i arbejdslivet i dag om selvledelse og selvbegrænsning – i bæredygtighedens navn, lyder det fra Jens Erik Kristensen. ■

Fakta:

Bæredygtighed kom for alvor på dagsordenen i 1987 med udarbejdelsen af den såkaldte Brundtland-rapport under FN, der konkluderede, at der skulle investeres massivt i bæredygtig udvikling på verdensplan. I rapporten defineres bæredygtighed sådan:

”Bæredygtig udvikling er en udvikling, som opfylder de nuværende generationers behov uden at bringe fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres behov i fare”.

AU•nyt

Redigeret af

Gitte Bindzus Knudsen og Hans Plauborg

DJF har styr på energien

DJF: DJF er kommet rigtig langt med reduktionen af energiforbruget. I løbet af de seneste syv år er forbruget af gas til opvarmning på Forskningscenter Foulum reduceret fra cirka en mio. kubikmeter i 2002 til blot 694.000 kubikmeter i 2008. Energihåndteringen er faktisk så god, at flere energiekspertter har nikket anbefalende til institutionens foreløbige energiarbejde. For et par år siden havde stedet således besøg af en energiekspert fra Sverige, der var udset til at skrive en rapport med anbefalinger til nye energitiltag. Svenskeren fik dog aldrig skrevet rapporten, da det stort set ikke var muligt at foretage yderligere energibesparelser.

En af årsagerne til det mindske forbrug er anvendelsen af CTS (central tilstandsstyring) som har været benyttet i Foulum siden 1992. I 2002 blev systemet dog udbygget, og det har givet de store besparelser.

Fremadrettet forventer driftsafdelingen ikke at hente besparelser, som dem der allerede er fundet. En ændring i adfærden hos medarbejderne, der skal huske at slukke lys og computere, vil reducere forbruget yderligere, så det er næste skridt.

DJF-bladet

Ny uddannelse i menneskelig sikkerhed bremset

HUM: Akkrediteringsrådet har afvist Aarhus Universitets nye kandidatuddannelse i Human Security. Bjarke Paarup, institutleder for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik mener ikke, at afgørelsen er rimeligt begrundet og derfor vil styregruppen bag uddannelsen søge igen.

Det er prodekan på Humaniora Arne Kjær enig i:

– Vi mener, at Akkrediteringsrådets afgørelse er helt urimelig, og vi er slet ikke enige i rådets argumenter for at afvise uddannelsen. Vi har udviklet en uddannelse, der er stor behov for, og når sådan en uddannelse bliver afvist, er vi bekymrede for, hvordan vi i fremtiden skal kunne udvikle nye uddannelser på humaniora.

Den nye uddannelse skulle have fokuseret på sammenhængen mellem menneskelige sikkerhedsproblemer, konfliktløsning og miljø- og klimamæssige forandringer.

HUM-avisen nr. 65

Grundtvig skal digitaliseres

TEO: Nicolai Frederik Severin Grundtvig skal nu også være en del af den virtuelle verden. En finanslovsbevilling på 2,7 mio. muliggør projektet. Et udvalg af Grundtvigs tekster skal kommenteres og udgives digitalt, og man planlægger en udgivelse i bogform af de samlede værker. Disse formodes at fylde 25.000 sider, og på grund af de store mængder skrevne tekster regner man med, at det vil tage op til 20 år at færdiggøre projektet. Formålet med digitaliseringen er blandt andet, at alle får lettere adgang til Grundtvigs tanker, og dermed selv har mulighed for at læse og danne sig en forståelse af hans univers. Projektet er blevet søsat under ledelse af Center for Grundtvigstudier på Det Teologiske Fakultet i Århus.

Figenbladet nr. 37

Ny viden kan formindske skader efter hjerneblødning

SUN: Forskere ved Lundbeckfondens MIND Center ved Aarhus Universitet offentliggør i tidsskriftet *Nature Structural and Molecular Biology* den tre-dimensionelle atomare struktur af proteinet sortilin. Sortilin er medvirkende til celledød i hjernen efter blødninger og blodpropper. Den nye viden om strukturen giver en dybere forståelse af visse grundlæggende processer, der er aktive ved celledød i hjernen, ved udviklingen af Alzheimers sygdom, type II diabetes og mani/depressive

lidelser. Kendskabet til sortilins struktur vil gøre det nemmere at se forskel på normale og syge celler og dermed forbedre mulighederne for en tidlig forebyggelse eller behandling.

Den nye viden er resultatet af det mangeårige samarbejde mellem forskergrupper på Institut for Medicinsk Biokemi og Molekylærbiologisk Institut under ledelse af henholdsvis professor Claus Munck Petersen og lektor Søren Thirup.

SUN-journalen nr. 44

Tre nye grundforskningscentre til Aarhus Universitet

NAT/SAM: Matematik, kemi og psykologi på Aarhus Universitet bliver nu styrket med hver et nyt grundforskningscenter.

Danmarks Grundforskningsfonds bestyrelse har netop udpeget ni nye grundforskningscentre til i alt 400 mio. kr., heraf tre til Aarhus Universitet.

De tre nye grundforskningscentre på Aarhus Universitet er: Centre on Autobiographical Memory Research ved professor

Dorthe Berntsen, Psykologisk Institut, Centre for Quantum Geometry of Moduli Spaces ved professor Jørgen Ellegaard Andersen, Institut for Matematiske Fag samt Centre for Materials Crystollography, ved professor Bo Brummerstedt Iversen, Kemisk Institut.

Psykologisk Institut er det eneste ikke-naturvidenskabelige område, der blev

udpeget til at få et nyt grundforskningscenter.

– Vi glæder os til at give grundforskningen inden for dette område et stort løft, såvel nationalt som internationalt, og vi har nogle af de bedste i verden til at hjælpe os med det. Personligt glæder jeg mig ikke mindst over de nye muligheder, som centret kan være med til at give vores meget stærke

vækstlag i psykologi, siger professor Dorthe Berntsen, der skal lede centret.

Centret skal blandt andet undersøge den selvbiografiske erindring, herunder blandt andet hvordan den udvikles fra spædbarnsalderen til det unge voksenliv, og hvordan den bryder sammen eller bliver dysfunktionel i forskellige mentale forstyrrelser.

www.au.dk

DIMITTENDER EFTERSPURGT TRODS FINANSKRISE

ASB: Mens ledigheden blandt unge stiger, fortsætter efterspørgslen på nyuddannede fra Handelshøjskolen, Aarhus Universitet. Det mærker Karrierecentret ved Handelshøjskolen, Aarhus Universitet, som afholder CompanyDATING den 19. februar.

– Selv om vi lige nu har nedgangstider, vil danske virksomheder også fremover have brug for at ansætte højt kvalificeret arbejdskraft. Derfor er virksomhederne fortsat på udkig efter de største talenter blandt vores nyuddannede studerende, siger leder af ASB Karrierecenter, Jette Hammer.

Hun er positivt overrasket over, at alle pladser til uddannelsesarrangementet allerede er besat af virksomheder.

Til arrangementet møder omkring 140 snarligt færdiguddannede master-studerende danske virksomheder som Arla, Vestas, Danske Bank, Grundfos, Dansk Supermarked og Dong Energy til samtaler om virksomhedernes graduate-programmer.

www.asb.dk

Friheden falmer uden finanser

Forskningsfriheden er truet. Ikke af de stærke ledere, der trådte ind på scenen sammen med den universitetslov, der nu bliver evalueret. Problemet er de øremærkede penge til forskning, fortæller forskere, som *CAMPUS* har talt med.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Følg pengene og få svaret. Det gode gamle de- tektivråd gælder også, hvis man vil tage tem- peraturen på den ombejlede forskningsfrihed. En frihed som fysikeren Peter Balling kalder en sjov fisk.

– I princippet har jeg fuldt ud frihed i min forskning, men der jo grænser for den, når jeg selv skal skaffe penge for at kunne bruge den, konstaterer lektoren ved Institut for Fysik og Astronomi.

Men flere og flere forskere skal i dag ud med raslebøssen for at finde penge til den forskning, de er ansat til at lave.

– Det harmonerer ikke med forskningsfri- hed, siger professor og overlæge Erik Ernst fra Anatomisk Institut. Han mener, at forsknings- friheden har væsentligt dårligere vilkår end for 5-10 år siden.

Nødvendig forskningsprioritering

Peter Balling og Erik Ernst er to af en række forskere, som *CAMPUS* tilfældigt har kontak- tet for at høre til forskningsfrihedens tilstand. Den bliver bl.a. diskuteret i forbindelse med den aktuelle evaluering af universitetsloven.

“ Vi er meget afhængige af, hvilken type institutleder, vi arbejder under, så det vil være fint at sikre den enkelte forskers frihed som en garanti mod insti- tutledere, der ikke vil give for- skerne den frihed.

Professor Erik Ernst

Her er spørgsmålet, hvad loven har betydet for forskningsfriheden, efter at det nu er univer- sitetet som institution, og ikke er de enkelte forskere, der har en lovsikret garanti for den frihed. Samtidig kan de ansatte institutledere pålægge forskerne at løse bestemte opgaver med henvisning til den såkaldte instruktions- beføjelse i loven.

CAMPUS er dog ikke stødt på forskere, der har fået besked på at forske i bestemte emner eller er blevet hindret i at forske i det, de fin- der væsentligst. Men de fleste deltager nu i større forskergrupper inden for universitets fokusområder på institutledernes opfordring.

– Jeg gjorde det bl.a. for at være med til at sikre ekstern finansiering til instituttet. I dag tæller den aktivitet jo også med som et af en forskers succeskriterier, men det har da givet en vis konflikt mellem min egen prioriterede forskning og de temapapirer, som er oppe i tiden, forklarer lektor Mette Skak fra Institut for Statskundskab. Hun deltager i fokusområ- det Globalisering og mener ikke, det er til at undgå, at et universitet prøver at profilere sig på udvalgte forskningsområder.

– Selvfølgelig er det en indirekte styring af forskningen. Omvendt et det svært at forestille sig en forskningsledelse, der ikke prioriterer forskningsområder. Og et tema som globalise- ring er så tilpas bredt, at mange kan se sig selv under den kasket, siger Mette Skak.

Må twist ansøgninger

Professor Erik Ernst har dog set flere eksem- pler på ledere, der vil dreje forskningen på deres institutter i en bestemt retning.

– De ønsker at fremme centerdannelser og vil have mere forskning på fakultetets satsningsområder og de områder, hvor der er penge at hente. Og det er ikke underligt, for i dag går pengene til større forskergrupper på politisk bestemte forskningsområder, mens basisbevillingerne falder, siger Erik Ernst. Han illustrerer udviklingen med, at hans år- lige grundbevilling fra instituttet i dag er på 6.000 kr. Som ung adjunkt fik han 40.000 kr.

Den stigende afhængighed af penge fra fonde betyder, at mange forskere i dag må twist deres ansøgninger mod områder med politisk og økonomisk bevågenhed, selv om de ligger uden for kernekompetencerne hos de pågældende forskere eller deres institut.

– Det har ikke noget med forskningsfrihed at gøre, men vi er pinedød nødt til det, fastslår Erik Ernst, der ikke er overbevist om nytten af de store satsninger inden for sundhedsvidenskaben.

– Hvor mange priser har det udløst til forskere, der har fået store bevillinger fra Danmarks Grundforskningsfond og puljerne til satsningsområder? Stort set ingen. Og de store satsninger har sjældent kastet noget af sig, mener han.

Forskningsmidler til ”gruppearbejde”

For lektor Thomas Vorup-Jensen er forsk- ningsfriheden, universitetsloven og forsk-

ningsrådenes vilkår sider af samme sag.

– Den styrkelse af ledelsen, som fulgte med universitetsloven harmonerer jo med den sty- ring af forskningen, som i høj grad præger be- villingerne fra Det Strategiske Forskningsråd. Og forskningsfriheden kan man ikke adskille fra universiteternes økonomiske vilkår, siger Thomas Vorup-Jensen, der er lektor ved Insti- tut for Medicinsk Mikrobiologi og Immunologi.

– Konsekvensen har været, at forskerne nu er nødt til at arbejde sammen i store grupper, og det har både fordele og ulemper. Fordelen er bl.a. muligheden for en interdisciplinær tilgang til projektarbejdet. Men når så store dele af forskningsmidlerne deles ud til ”gruppearbejde” begrænser det den enkelte forskers frihed, siger Thomas Vorup-Jensen, som får 90 procent af sit driftsbudget finansieret af eksterne fonde.

– En stor del af de penge, jeg kan søge, er lagt ud i strategiske forskningsområder med meget klare anvisninger på, hvilke temaer vi kan søge penge til. Det har ramt forskningsfri- heden, siger han.

Mere styring på humaniora

På Afdeling for Arkæologi har lektor Jens An- dresen ikke oplevet at blive pålagt bestemte forskningsopgaver, men han efterlyser mulig- heder for i det hele taget at søge penge til sin forskning. Og han ser tegn på mere styring af forskningen.

– Hele systemet begynder stille og roligt at rette ind med lister over, hvilke tidsskrifter, vi skal publicere i og forskergrupper, vi skal indgå i, fordi enkeltforskere ikke har en chan- ce for at få bevillinger. Med grupperne følger også forskerledere, og dermed kommer styrin- gen af, hvad den enkelte forsker skal lave. Det kan på sigt få alvorlige følger på humaniora, forudser Jens Andresen.

En sjov fisk, den forsknings- frihed, mener fysikeren Peter Balling. – Jeg har en frihed, men kan kun bruge den, hvis jeg kan finde penge til at bruge den, siger han.

Flertal vil sikre friheden

Flere af de forskere, *CAMPUS* har talt med, er i stort omfang indforstået med, at den såkald- te instruktionsbeføjelse i universitetsloven giver institutlederne mulighed for at pålægge dem opgaver. Netop den beføjelse bliver dog ofte kritiseret for at indskrænke forsknings- friheden, og et flertal i Folketinget har også tilkendegivet at ville sikre den enkelte forskers frihed til at forske i selvvalgte emner, når Fol- ketinget til efteråret skal revidere universitets- loven. *CAMPUS* har ikke sporet nogen entydig holdning om behovet for den ændring.

– Vi er meget afhængige af, hvilken type institutleder, vi arbejder under, så det vil være fint at sikre den enkelte forskers frihed som en garanti mod institutledere, der ikke vil give forskerne den frihed, siger professor Erik Ernst.

Mette Skak synes, det kan være velbegrun- det, at en leder beder en forsker om at ind- drage en ekstra dimension i et projekt, hvis det kan dække et behov eller tilgodese en ude- frakommende rekvirents interesser.

– Men jeg er ikke tryk ved den nuværende formulering af beføjelsen, som jo gør det mu- ligt i sidste ende at fyre en forsker, der ikke lader sig diktere noget. Det er farligt, synes jeg.

Lektor Thomas Vorup-Jensen har ikke ople- vet instruktionsbeføjelse som en hindring i sit arbejde, men heller ikke som en fordel.

– Som ledelsesstrukturen er tænkt i loven, er det urealistisk, at institutlederen ikke har kompetence i forhold til forskningsaktiviteter- ne. Det vigtigste er, at man finder en balance, hvor medarbejderne stadig har et væsentligt element af selvstændigt initiativ under ansvar overfor en aktiv ledelse, siger han. ■

Frygt for karrieren

Hvor er ligene på bordet? spørger videnskabs- minister Helge Sander, når kritikere siger, at forskningsfriheden er stækket både på grund af universitetsloven og styringen af forsknin- gen via fordelingen af penge.

Skal man tro forskere ved Aarhus Universi- tet, kommer de lig nok aldrig på bordet.

– Ingen vil levere dem. Folk tør ikke at klage af frygt for deres muligheder i fremtiden. Det er ikke en systemfejl, men vores egen fejl, siger en forsker, der netop af hensyn til sin fremtid ønsker at være anonym.

Professor og overlæge Erik Ernst møder også den forsigtige holdning til at udtale sig om forholdene på universiteterne.

– De unge adjunkter og lektorer, jeg møder, tør ikke give udtryk for deres utilfredshed med det nuværende system. De er simpelt- hen bange for deres karriere, og det er dybt bekymrende, synes jeg. Der er selvfølgelig grænser for, hvor kritisk man være over for sin ledelse, men der er altså noget sundt i et arbejdsmiljø, hvor man uden frygt kan sige sin ærlige mening, siger Erik Ernst.

Jens Andresen genkender også forskernes frygt for at skade karrieren, hvis de stikker næsen for langt frem.

– Internt er der i højeste grad debat om forskningens vilkår, men efter at vi har fået ansatte ledere, er folk blevet forsigtige med at udtale sig til offentligheden. De går i flyver- stilling, siger han.

/HH

Fakta:

6 ud af 10 forskere mener, at universitetsloven har forringet vilkårene for deres forskning, og 7 ud af 10 forskere på universiteterne siger, at økonomi inden for det seneste år har begrænset deres mulighed for at forske i et selvvalgt emne ifølge en undersøgelse fra Magisterbladet.

I 2006 mente 2 ud af 3 forskere, at finansie- ringen af forskningen påvirker arbejdsopga- verne for meget. Det viste en undersøgelse af universitetsforskernes holdninger og arbejds- vilkår fra 2006, som Center for Forskningsana- lyse stod for. Her fremgik det også, at næsten hver anden forsker mente, den eksterne finan- sierung har for stor indflydelse på prioriteringen af forskningen. Omvendt mente kun hver tredje forsker, at den eksterne finansiering har en po- sitiv indflydelse på forskningens kvalitet.

ARLA FOODS

FUTURE FIFTEEN GRADUATE PROGRAMME

ARE YOU A FUTURE FIFTEEN?

We welcome 15 young talents committed to develop their unique leadership potential. Seize the F15® challenge and start your global Arla Foods career within a wide range of functional and geographical areas. We expect you to provide effort and determination. In return we give you the ideal framework for your professional and personal development. Apply before 6 March 2009 at futurefifteen.com.

Bombe under videnskaben?

Forfatteren Michael Cremo fik en hel sal til at lytte intenst, da han holdt foredrag på Aarhus Universitet. Her udfoldede han sin teori om, at mennesket i virkeligheden er skabt af Gud for nogle millioner år siden.

Af Louise Debois

ldn@adm.au.dk

To minutter i syv vælter det ind i Preben Hornungstuen med mennesker. Alle er kommet for at høre den amerikanske forfatter Michael Cremo fortælle om, hvor mennesket i virkeligheden stammer fra. I hvert fald ikke fra aberne som Darwin påstår, er hans teori. Men hvor så fra? Det spørgsmål går der halvanden time, før vi får besvaret, men det vender vi tilbage til.

Michael Cremo indleder foredraget med en højest aktuel sag. Han holder en ny avisartikel fra Århus Stiftstidende op for publikum. Den omhandler ham selv, og overskriften lyder: 'Er denne mand farlig?' Michael Cremo finder selv overskriften komisk.

– Nogle mennesker mener åbenbart, jeg er farlig for videnskaben, siger han og ser rundt på publikum, mens han griner lidt og retter på de store briller. Så fortsætter han i et smil:

– Lad os se, hvor farlig jeg er.

Michael Cremo er autodidakt arkæolog, Hare Krishna-medlem og antidarwinist og er i øjeblikket på rundtur i Danmark, inviteret af Dansk Selskab for Intelligent Design. Det er anden aften i træk, at han gæster Aarhus Universitet. Her holder han foredrag over sin bog *Forbudt Arkæologi*, hvori han argumenterer for, at homo sapiens er mange millioner år gammel og derfor ikke kan have samme forfædre som aberne. Beviset er gamle arkæologiske fund af menneskelige knoglerester, redskaber og aftryk, som ifølge Michael Cremo

er langt ældre end de 100.000 år, mennesket er dateret til. Homo sapiens har altså eksisteret siden tidernes morgen.

Jo, det er videnskab!

Først skal alle fordomme om videnskabelig uredelighed manes i jorden. Jo, forklarer Michael Cremo, det, som vi skal høre om i løbet af den næste time, *er* videnskabeligt funderet og en del af den videnskabelige diskussion. Det understøtter han med ikke så få eksempler på videnskabelige institutter, hvor han har holdt taler og foredrag. Han nævner en del universiteter, bl.a. Oxford og Cambridge, ligesom adskillige arkæologiske konferencer har inviteret ham gennem tiden.

Religionsvidenskabsstuderende Ulrik Lyngs, der er mødt op til foredraget, føler sig dog ikke helt overbevist:

“ Evolution foregår gennem reinkarnation. Når bevidstheden tager bo i en menneskekrop, vil det have nået sit højeste stadie.

Michael Cremo, amerikansk forfatter, autodidakt arkæolog, Hare Krishna-medlem og antidarwinist

– Mange af de fund, Michael Cremo nævner, er fra 1800-tallet, og en del af dem eksisterer slet ikke mere. Det, han siger, er noget vås, og der er ikke tale om videnskab, siger han efterfølgende til CAMPUS.

Maria Rosenvinge, der også læser religionsvidenskab, har en anden indgangsvinkel.

– Jeg har selv købt bogen og mener ikke, at det skader at se det fra hans synsvinkel. Så må man jo selv afgøre, hvad man vil tro på. Jeg tror godt, det kan passe, at mennesket er meget ældre end 100.000 år.

Sammensværgelsen

Foredraget er skruet sammen af billeder med redegørelser for de gamle arkæologiske fund, kombineret med citater fra forskellige videnskabsfolk verden over, der bekræfter, at Michael Cremo har opdaget 'sprækker' i evolutionsteorien.

Undervejs præsenterer Michael Cremo sin hypotese om, hvorfor ingen i dag kender til disse fund.

– Fordi det går imod den dominerende opfattelse af menneskets tilblivelse. De bliver simpelthen filtreret fra, forklarer Michael Cremo med en illustration i sit PowerPoint-show af en blå boks, hvor alt materiale, der ikke må komme til offentlighedens kendskab, dumper ned i. Og ikke nok med det. Der bliver også fiflet med årstal. På et museum har man ændret i dateringen af arkæologiske fund af menneskerester. To millioner år blev pludselig til 20.000 år. Det har Michael Cremo hørt fra ansatte på museet. Sådan har forskere gennem mange årtier ført hele verden bag lyset i en større sags tjeneste: at beskytte Charles Darwins evolutionsteori.

Evolution = reinkarnation

Foredraget nærmer sig sin slutning. Undervejs har der været fuldstændig stille blandt publikum, men da Michael Cremo åbner for spørgsmål, bliver der en anderledes aktivitet. Og så kommer spørgsmålet, som det hele egentlig handler om: Hvis ikke vi stammer fra aberne, hvor stammer vi så fra? Hertil har Michael Cremo et ganske interessant svar:

– Jeg mener, at mennesket er uafhængigt af sin materie. Oprindeligt var mennesket ren

bevidsthed. Højere civilisationer, 'ingeniører', har designet kroppe, fordi de har forstået, hvad bevidstheden gerne vil. Alle bevidstheder indtager den krop, som passer bedst til den. Det kan være planter, dyr eller mennesker, forklarer Michael Cremo.

Men findes der så ikke evolution, vil en blandt publikum vide. Jo da.

– Evolution foregår gennem reinkarnation. Når bevidstheden tager bo i en menneskekrop, vil det have nået sit højeste stadie.

Det fortæller Michael Cremo, mens flere og flere hænder blandt publikum ryger i vejret. Desværre er tiden gået inden detaljerne i hans argumentation foldes helt ud, men han henviser til en ny bog, han har skrevet, som snart oversættes til dansk. Her kan man læse mere om sammenhængen mellem evolution og reinkarnation. Michael Cremo er nemlig en travl herre. Han skal videre til Lyngby, hvor næste hold publikummer venter på at få fortalt sandheden om mennesket – fra en (måske) farlig mand. ■

Foto: Louise Debois

Mange tilhørere blandt publikum var ivrige efter at høre nærmere om Michael Cremos påståede videnskabelige beviser for, at mennesket er skabt af Gud for nogle millioner år siden.

Hvorfor lægger universitetet lokaler til pseudovidenskabelig snak?

Af Hans Plauborg

hhp@adm.au.dk

Det har givet uro i forskningssindene, at den kendte amerikanske antidarwinist og forfatter Michael Cremo har fået "taletid" i Studenternes Hus på Aarhus Universitet. Cremo mener at have fundet beviser for, at mennesket blev skabt af Gud for flere millioner år siden og altså har været på jorden, siden livet opstod.

– Jeg er faktisk temmelig forarget over, at universitetet på den måde er med til at blåstemple pseudovidenskabelig propaganda, og jeg vil gerne vide, om universitetet ikke har nogen regler for, hvilke arrangementer man vil lægge lokaler til, siger adjunkt ved Kemisk Institut Carsten Svaneborg.

Professor Helle Vandkilde fra Afdeling for Arkæologi er ikke mildere stemt.

– Aarhus Universitet er på den her måde med til at blåstemple en charlatan, der kalder sig arkæolog, men som i virkeligheden er en kreationist i skjul. Universitetets ledelse bør tage stilling til, hvilke arrangementer man vil lægge hus og navn til, siger hun.

Et vækkelsesmøde

Ph.d.-studerende og Darwin-forsker Hans Henrik Hjermitslev siger til *CAMPUS*, at han forsøger at grine lidt af, at Studenterhusfonden har ladet Hare Krishna booke Preben Hornungstuen og invitere Cremo som foredragsholder.

– Men det generer mig da, at man på den måde lader Cremo pynte sig med lånte fjer. Der er dybest set tale om et vækkelsesmøde for Hare Krishna, og på den her måde er universitetet med til at legitimere bevægelsens bestræbelse på at fremstå "videnskabelig". Det

er slet ikke tilfældigt, at de booker et lokale på universitetet, siger han.

Sidder inde med sandheden

Carsten Svaneborg har tidligere studeret på Københavns Universitet. Her fik Hare Krishna i 2003 lov til at holde et møde, men derefter blev reglerne lavet om, fortæller Carsten Svaneborg, og Cremo har da heller ikke fået tale-tid på Københavns Universitet under sit besøg i Danmark.

– Men hvorfor er det egentlig så stort et problem? Hare Krishna og Cremo har vel også ytringsfrihed?

– Problemet er, at de giver det indtryk, at der er tale om videnskab, mens den skjulte dagsorden i virkeligheden er religiøs. Når man bedriver videnskab, må man kritisk og objektivt vægte evidensen for og imod en teori. På

den måde nærmer videnskaben sig langsomt sandheden. Men religiøse folk som Cremo mener, at de allerede sidder inde med sandheden. De præsenterer ukritisk en halv historie, der understøtter den konklusion, som de allerede *tror* er sandheden. Det kan der komme underholdende bestsellere ud af, men det gør altså ikke hverken Dan Brown, Bjørn Lomborg eller Michael Cremo til videnskabsfolk.

Carsten Svaneborg siger, at det er et stort problem, at offentligheden nu får det indtryk, at Cremos historier er videnskab.

– Mange mennesker kan ikke gennemskue, hvorvidt der er tale om videnskab eller pseudovidenskab, men når universitetet tilbyder Cremo en platform, kan folk foranlediges til at tro, at der er tale om videnskab, mener han.

Rektoratet vil måske stramme op

Rektoratet ønskede først ikke at kommentere på kritikken af universitetets praksis for udlejning af lokaler, da CAMPUS henvendte sig. Men siden har man kunnet læse i rektoratets nyhedsbrev, at kritikken nu giver universitetet anledning til at gennemgå procedurer, regelsæt og politik for udlejning af lokaler til eksterne lejere for at se, om der er behov for en opstramning. ■

Uden evolutionsteorien kunne vi ikke forstå klimaet

Af **Marit-Solveig Seidenkrantz**

Lektor, Geologisk Institut

Det er sjældent, at vi i vores daglige liv overvejer de monumentale ændringer, der skete i vores verdensforståelse i løbet af 1900-tallet. Charles Darwin, som havde en baggrund i geologi, palæontologi og biologi, var et meget vigtigt led i denne proces, og hans erkendelser har haft vidtrækkende konsekvenser for samfundet. Udover vores ændrede livsanskuelse har hans erkendelser

også haft betydelige teknologiske konsekvenser bl.a. i forbindelse med efterforskningen af jordens olie- og gasressourcer.

For min egen forskning i jordens klimasystem og i årsager til og konsekvenser af klimaændringer har evolutionsteoriens erkendelser af dyrs og planter tilpasning til miljøet også været meget vigtige. Analyser af fossile organismer er nemlig blandt de

bedste metoder til at efterforske jordens klima tilbage i tiden og derved få forståelse af, hvilke mekanismer der styrer klimaet i fortid, nutid og fremtid. Uden evolutionsteoriens erkendelser ville det således være meget sværere at forstå klimaets udvikling og dermed også at forudsige fremtidens klima. ■

Darwin og horror

Af **Mathias Clasen**

Ph.d.-studerende, Afdeling for Engelsk

Med Darwins evolutionsteori er det take it or leave it. Enten afviser man teorien, eller også må man acceptere, at den har implikationer for stort set alt, hvad vi mennesker foretager os og tror på. I min egen forskning arbejder jeg med skrækhistorier i et darwinistisk perspektiv, og spørgsmålet er selvfølgelig, hvordan Darwins 150 år gamle teori har nogen som helst relevans for f.eks. litteraturteori eller studiet af den seneste Stephen King-roman eller Motorsavsmassakren?

Al kultur er et produkt af den menneskelige psyke. For at forstå vores kulturelle produkter – fra hulemalerier til sonetter – må man forstå det menneskelige sind. Derfor giver det god mening for f.eks. en litteraturforsker at kigge ind til psykologerne og høre, hvad der rører sig inden for deres felt. Lige nu er det evolutionspsykologien, der ser psyken som produkt af årmillionernes naturlige udvælgelse.

Og således står Darwin konstant bag mig, når jeg forsøger at forstå menneskets hang til horror. ■

Et urimeligt valg

Af **Ove Korsgaard**

Professor, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole

Som forsker har jeg sjældent trukket direkte på Darwins lære, men altid haft den med som uomgængelig forudsætning for redelig forskning – på samme måde som tyngdeloven er det. Men selv om Darwin for mig hører til de videnskabsmænd, der for alvor har revolutioneret vor indsigt i naturens love, tager jeg forbehold mod at sætte lighedstegn mellem Darwins lære og evolutionen som et totalt fænomen. Jeg er helt med på, at teorien om den naturlige udvælgelse forklarer, hvordan der sker en udryddelse af de utilpassede, når der er en overproduktion af individer, men teorien forklarer ikke, hvorfor naturen hele tiden skaber nye individer og på et tidspunkt har skabt mennesker med et jeg. Jeg er derfor enig med biosemiotikeren Jesper Hoffmeyer, når han siger, at darwinisterne og de religiøse fundamentalister stiller os over for et urimeligt valg: enten at tro på en natur, der ikke levner plads til det åndelige i mennesket, eller på en sjæl, der er pustet ind i os af en gud. Der må være et tredje valg. ■

& dar

En ledefigur

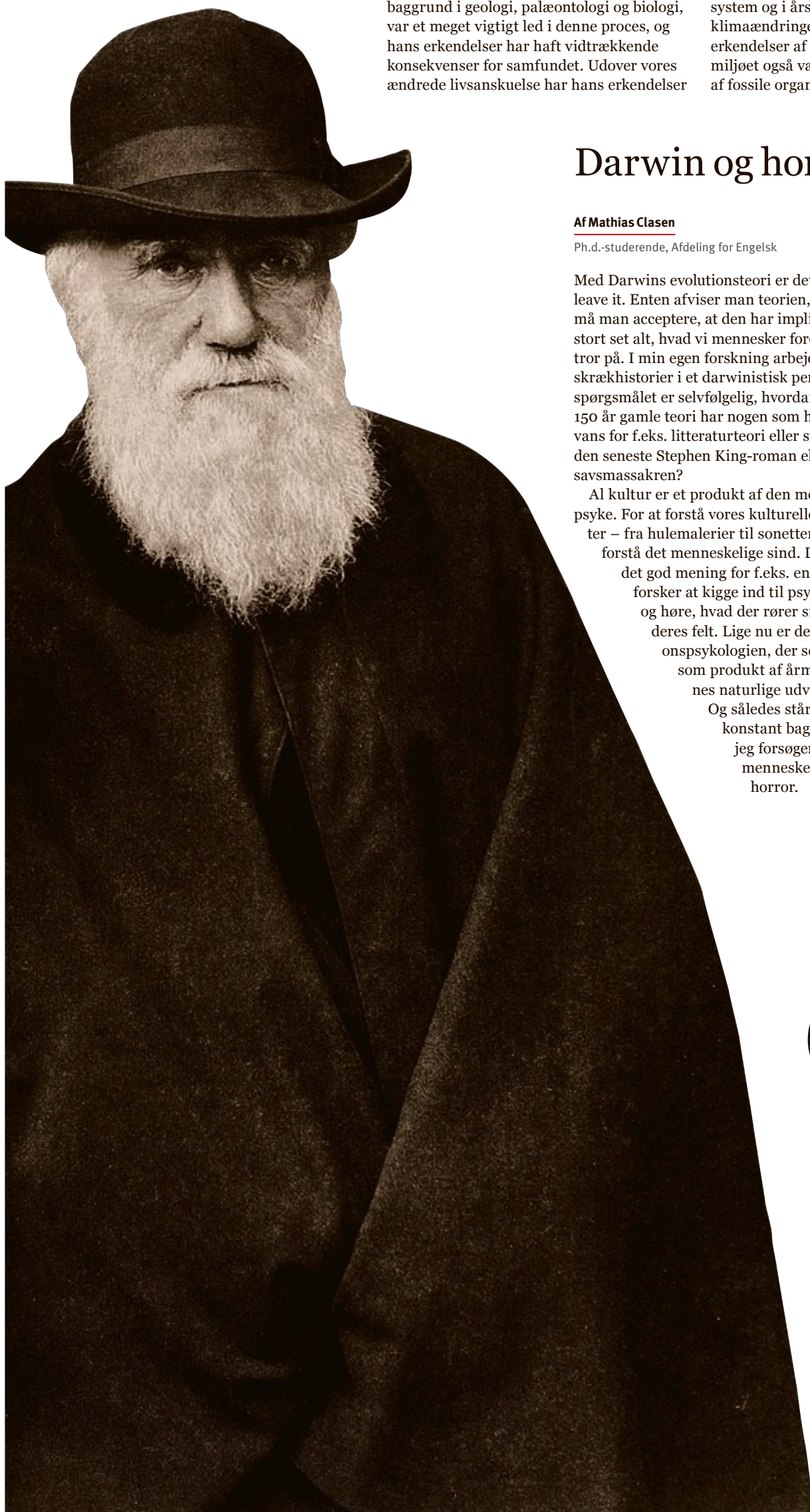
Af **Jacob Wamberg**

Professor, dr. phil. Afdeling for Kunsthistorie

Evolutionstanken har klart været ledefigur i min forskning. Først udfandt jeg et udviklingsmønster i måden, hvorpå rum og landskab er blevet gestaltet i billedkunsten fra hulemalerierne til år 1900 og belyste det med diverse modeller for kulturel evolution – fra Hegel over Piaget til Habermas. Siden har også den biologiske evolution presset sig på i min forskning, idet jeg forsøger at vise, at den kulturelle evolution viderefører en fundamental biologisk drift mod højere kompleksitet, en

anti-entropisk tendens, siden år 1900 – kaldet det moderne – har grebet ind i naturen med det biologiske projekt.

Her kan Darwin sige: "Naturen er en skulptør". Ifølge forskere som Stuart C. Morris kan selve kompositionen nemlig ikke forklares alene af evolution, der mere er en slagkraftig, hedstjek. Selv Darwin, som var den vigtigste drivkraft bag den moderne biologiske teori, kunne ikke, den var altforklaret.

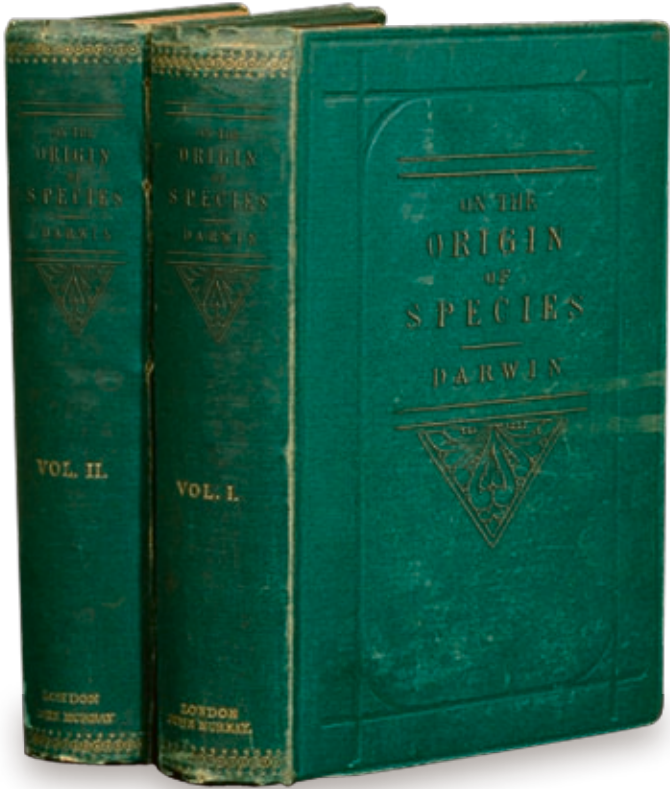
Chimpanser og religion

Af **Armin W. Geertz**
Professor, Afdeling for Religionsvidenskab

Neurologen Robert Sapolsky ville som barn være gorilla, men blev sidenhen optaget i en flok bavianer, hvis levevis og kognition han studerede. Jeg selv ville hellere være en legesyg chimpanse, men endte som en grublende religionshistoriker. I min skoletid var der to emner, der optog mig meget: biologi og religion. Men jeg blev hverken biolog eller præst. Efter mange års arbejde med religion og religiøse mennesker blev jeg imidlertid ramt af kognitionsbølgen, og mine gamle interesser kom til deres ret. For nu havde man, med såvel neurologien som den kognitive arkæologi og evolutionspsykologien, endelig fået mulighed for en troværdig beskæftigelse med religionsoprindelse og udvikling. Ikke overraskende søgte jeg svar på den menneskelige psykologis grundtræk gennem studiet af menneskeaber. Efter min mening er vi mennesker aber med en uhåndterlig intelligens. Vi overtog vor egen arts evolution ved at overføre denne intelligens til fælles kultur. Vi skabte vor egen niche, og deri skabte vi et væld af verdener. Men vi blev fanget i dem. Med evolutionslæren er den legesyge abe nu bedre rustet til at håndtere denne skæbne – med mindre vi hellere vil være en flok bavianer. ■

Darwin var ikke først ude med en teori om arternes udvikling. Men han gjorde den videnskabelig gangbar med sit værk om arternes oprindelse, som han som 50-årig udgav for 150 år siden. *CAMPUS* har spurgt en række forskere fra vidt forskellige discipliner, hvad Darwin betyder for dem og deres forskning.

**mig
darwin**

Semiotik og darwinisme

Af **Frederik Stjernfelt**
Professor, Nordisk Institut

I min semiotiske forskning har evolutionslæren ingen direkte betydning, men den indirekte betydning er naturligvis stor – evolutionslæren er en vigtig og integreret del af den videnskabelige verdensopfattelse, som stort set al interessant forskning i dag har som ramme. Udviklingsteorien har dog en direkte affinitet til min forskning hvad angår biosemiotikken, der omhandler brug af tegn i biologien lige fra højere dyrs

kommunikation og kognition til encellede dyr og processer internt i cellen. Evolutionsprocessen kan anskues som en langsom udveksling af tegn mellem en art og dens omgivelser over mange tusinde generationer. Hos sociale dyrearter med indlæringssevne synes denne tegnudveksling at være plastisk og kunne udvikles og forbedres i dyrets egen levetid. For mig at se spiller darwinismen også en rolle på et generelt erkendelsesteoretisk plan som model for,

hvordan udviklingsprocesser finder sted, også uden for biologien, som en udvælgelse mellem stridende alternativer i en trial and error-proces. Også den videnskabelige erkendelse udvikler sig i en sådan proces, hvor den videnskabelige institution – ideelt set – spiller rollen som den naturlige udvalger af den bedst tilpassede teori. Og som i biologien sker det naturligvis ikke uden, at primitive organismer overlever sideordnet med mere sofistikerede... ■

Intet er overladt til tilfældet

Af **Rasmus Ejrnæs**
Seniorforsker, Danmarks Miljøundersøgelser

Evolutionslæren er en selvfølge, og Darwins betydning for vores forståelse af verden kan næppe overvurderes. Darwin blev dog først tydelig for mig, den dag brikkerne ikke ville falde på plads. Evolutionen drives angiveligt frem gennem udvælgelse af den bedst tilpassede i hård konkurrence med andre. Men hvordan kunne denne mekanisme forklare udviklingen af kalkoverdrevenes artsrigdom? Her lever 50 arter sammen på en kvadratmeter i århundreder og bruger de samme ressourcer, uden at nogen træder frem som stærkest. Og var der virkelig funktioner knyttet til al den variation i form og farve, som jeg kunne iagttage i overdrevets urtekollektiv? Det er siden gået op for mig, at retningsløse tilfældigheder har spillet en langt væsentligere rolle for evolutionen, end man skulle tro, når man læser Darwin. Når selektionen virker stærkest under hård konkurrence, er intet overladt til tilfældet og kreativiteten, hvorfor evolutionen i praksis er gået i stå. I det lys er Darwins egen kreative søgen efter sandheden måske vigtigere at ihukomme end den lære, som kom ud af det. ■

Darwin og evolutionspsykologien

Af **Henrik Høgh-Olesen**
Professor, Psykologisk Institut

Darwins evolutionsteori er et højdepunkt i europæisk videnskab og kultur, og den står i dag som en af de bedst underbyggede teorier overhovedet. Grundideen er såre simpel: Individerne inden for en population varierer, og en del af disse variationer er arvelige. De individer, der har de mest favorable variationer – dvs. de, der bedst og mest adaptivt kan besvare overlevelsens og reproduktionens udfordringer – selekteres naturligt, og disse processer er i dag kendsgerninger på linje med tyngdekraften. Hvis man som jeg interesserer sig for de store ”hvorfor’er” i tilværelsen – og dermed for de ultimative grunde til at vi mennesker er, som vi er og handler, som vi gør – så er evolutionsteorien helt uomgængelig. Den er da også i dag et af de hurtigst voksende og mest hypotesegenererende paradigmer inden for en række videnskaber, psykologien inklusiv. Uden en bagvedliggende teori til syntetisering af de enkelte fund bliver den videnskabelige dataindsamling let til en slags ”filateli”, hvor man billedlig talt blot samler eksperimentelle frimærker inden for forskellige afgrænsede virkelighedsområder. Med evolutionsteorien som forståelsesramme kommer der både mening i det enkelte fund og sammenhæng mellem de forskellige mærker, og så bliver det pludselig spændende. ■

Klappetudse. Ud over planterne og palmerne kan Væksthuset også fremvise fisk, papegøjer og en stortudse, som man gerne må æ. – I går blev han klappet af 300 børn, så det kan godt være, at han er lidt træt, forklarer væksthushusholder Jan Rasmussen.

Foto: Jesper Rals/AU-foto

Propfyldt. Over 500 børn, forældre og bedsteforældre var med til at fejre Darwins fødselsdag i Væksthuset. Efter en festtale i det store tropiske drivhus var der kage, saftvand og rundvisning til de fremmødte.

Foto: Jesper Rals/AU-foto

Skær en grævling op. – Hold jer for næsen, den kan godt komme til at lugte, fortalte Pernille Mølgaard Andersen fra Naturhistorisk Museum de mange børn i det fyldte auditorium, inden hun skar en trafikdød grævling op.

Foto: Jesper Rals/AU-foto

Lav dit eget Darwin-dyr. Et af de populære indslag på Naturhistorisk Museum var muligheden for at bygge sit eget dyr med fjer, vatkugler og hønsefødder. På billedet konstruerer Esther på 3 år omhyggeligt en helt ny dyreart, men på trods af utallige opfordringer ville hun ikke fortælle journalisten, hvad den skulle hedde.

Foto: Jesper Rals/AU-foto

Til fødselsdag med Darwin

Hvorfor har en hval rester af bagben, som den ikke bruger? Hvad får en orkide til at udvikle sig til en ny art? Hvor stammer vi mennesker fra?

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Darwin-dagen den 12. februar, som markerede 150-året for evolutionsteorien og 200-året for Charles Darwins fødsel, var ikke kun for "voksne" videnskabsmænd.

Flere hundrede børn med medfølgende forældre og bedsteforældre brugte en dag i vinterferien til at lære mere om evolution og arternes oprindelse i to særdeles velbesøgte fødselsdagsarrangementer på Naturhistorisk Museum i Universitetsparken og i Væksthuset i Botanisk Have.

Se flere billeder på www.au.dk/campus

En særlig fødselsdagssang. – I dag er det Darwins fødselsdag, hurra, hurra, hurra, to hundred år han bli'r i dag, et stort tillykke skal han ha'. Planetarieleder Ole J. Knudsen havde skrevet en særlig fødselsdagssang til anledningen, som kan findes i fuld længde på www.stenomuseet.dk

Foto: Jesper Rals/AU-foto

Skattejagt i Darwins fodspor. Rundt omkring i Væksthuset var spredt postere og borde, hvor børnene kunne lære mere om planterne, blomsterne og Darwins rejser.

Foto: Jesper Rals/AU-foto

Til overs i evolutionen. – Hvorfor har både hvaler og flagermus fem fingre og lige så mange knogler i armen som et menneske? En dansktalende Darwin viste børnene på Naturhistorisk Museum, hvordan man kan se rester af evolutionen på dyrearter i dag.

Flere højtuddannede ud i små virksomheder

Nyt projekt skal åbne øjnene hos små og mellemstore virksomheder, så de kan se, hvad højtuddannede kan bruges til.

Af Gitte Bindzus Knudsen

gbk@adm.au.dk

Små og mellemstore virksomheder skal have flere højtuddannede medarbejdere.

Det skal Region Midtjyllands nye projekt, Markedsplads for Højtuddannede, sørge for. Projektet, der blev lanceret sidste år, er støttet af EU's fond for regionaludvikling og skal, udover at styrke de regionale erhvervsaktiviteter, gerne resultere i, at de mindre virksomheder får øjnene op for en arbejdskraft, de slet ikke er vant til at bruge – nemlig de højtuddannede.

– Mange af de virksomheder, som vi har

“ Det er spændende at skulle arbejde med ansatte i et byggefirma. For en humanist som mig er det et lidt uudforsket område.

Sigrid Klitgaard Lassen, antropologistuderende ved Aarhus Universitet

kontaktet, kan godt være lidt tilbageholdende, da nogle af dem har svært ved at se, hvad de kan bruge en højtuddannet til på deres arbejdsplads. For eksempel kan det være svært at overbevise en smedevirksomhed, som er vokset til at være en maskinvirksomhed, om at ansætte en ingeniør, fortæller Finn Porsgaard, der er lektor på Aarhus Universitet, Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning (AU-HIH) og projektleder på projektet.

Han blev valgt som leder af projektet pga. sin store erfaring med at samarbejde med erhvervslivet. Blandt andet har han selv været med til at konstruere konceptet med mentorordninger på AU-HIH, hvor studerende gennem hele uddannelsen samarbejder med en virksomhed.

Mangler studerende

For at få de højtuddannede og de små og mellemstore virksomheder til at tale sammen, er der bl.a. ansat en række kontaktmæglere.

Deres arbejde er at finde ud af, hvilke behov virksomhederne kunne have, og om de er interesseret i et samarbejde.

En af dem er Louise Skjoldager, der er kontaktmægler i 7-kommunesamarbejdet, de syv kommuner omkring Århus.

Indtil videre har hun haft kontakt med over 100 virksomheder, hvoraf cirka halvdelen er indgået i et samarbejde.

Samarbejdet kan være alt fra studieprojekter og praktikophold til fastansættelser af færdige kandidater.

– Jeg har egentlig været overrasket over, hvor mange der har set et behov forholdsvis hurtigt. Det har været lettere, end jeg regnede med at finde virksomhederne. Den største udfordring er derfor at få fat på de studerende og gøre dem opmærksomme på denne mulighed, fortæller Louise Skjoldager og tilføjer, at studerende gerne må henvende sig til hende, hvis de mangler kontakt til en virksomhed i forbindelse med en opgave eller praktik.

Endnu mangler kontaktmæglerne ikke så mange færdige kandidater, da virksomhederne i begyndelsen især efterspørger studerende til kortere forløb.

– Da virksomhederne først skal til at finde ud af, hvordan man kan bruge højtuddannede medarbejdere, kan et samarbejde med en studerende være det første skridt. Det kan give dem mulighed for at undersøge, om det er noget, der skaber værdi og noget, virksomheden kan bruge. For mange virksomheder er det en stor omkostning at ansætte en kandidat med det samme i en fast stilling, så det her giver dem mulighed for at se, om det kan fungere, fortæller Louise Skjoldager og påpeger, at studerende er gratis for virksomheden på nær de udgifter, de måtte have til bl.a. transport.

Humanist i byggefirma

En af dem, der har valgt at få nogle praktikanter, er Selling Byggefirma i Hadsten. Firmaet har ingen universitetsuddannede medarbejdere i forvejen og har derfor sagt ja til at få to stu-

Peter Thuborg Andersen og Sigrid Klitgaard Lassen har valgt et alternativt praktiksted. Hos Selling Byggefirma er de to humaniorastuderende stedets første universitetsstuderende.

derende til at kigge på deres virksomhed fra en helt anden vinkel de kommende fem uger.

– Vi har sagt ja til at få nogle praktikanter for at få nye input og nye øjne på vores arbejdsgange og rutiner. Vi er en gammel organisation, hvor gennemsnitsalderen er temmelig høj, så det bliver et frisk pust for os, fortæller kontorassistent Ellen Nørhøj fra Selling Byggefirma.

En af de to praktikanter er Sigrid Klitgaard Lassen, der læser antropologi på Aarhus Universitet og ligesom virksomhedens anden kandidat tager suppleringsfaget humanistisk organisationsudvikling på dette semester. De to praktikanter skal interviewe de ansatte og derigennem undersøge deres trivsel på arbejdspladsen.

– Det er spændende at skulle arbejde med ansatte i et byggefirma. For en humanist som mig er det et lidt uudforsket område, fortæller Sigrid Klitgaard Lassen og tilføjer, at det især bliver en udfordring at skulle konkretisere emner til folk, som har en helt anden baggrund, end hun selv har.

– Personligt var tanken om at arbejde i et byggefirma ikke noget, der lå langt fra mig.

Fakta:

Der er mere om projektet *Markedsplads for Højtuddannede* på www.videnskontakt.dk

Min far er håndværker, og han har ofte fortalt om de ting, han var utilfreds med, som for eksempel at kommunikationen mellem ledere og medarbejdere kan være dårlig. Derfor synes jeg, at det er spændende at lave undersøgelser inden for det område og derigennem forsøge at skabe kontakt mellem medarbejdere og ledelse på et andet niveau.

Hvis opholdet på byggefirmaet går godt, kan Sigrid Klitgaard Lassen sagtens forestille sig at samarbejde med andre mindre virksomheder, når hun bliver færdiguddannet.

– Det giver en ret stor frihed at arbejde i en virksomhed, der i forvejen ikke er vant til at tænke på samme måde som os. Man lærer at tænke selv og arbejde mere selvstændigt, og det kan jeg godt lide. Det er meget bekræftende. ■

Karriereværkstedet er en succes

Karriereværkstedet, som er et andet tiltag under projektet Markedsplads for Højtuddannede, oplever stigende succes og har aldrig fået så mange tilmeldinger som nu.

Af Gitte Bindzus Knudsen

gbk@adm.au.dk

Der er enorm fokus på kandidaternes vej fra livet som studerende til livet på arbejdsmarkedet. Adskillige arrangementer og projekter på og uden for universitetet forsøger at hjælpe

de studerende med at definere, hvad de kan og hvilket job der er det rigtige for dem. Et af disse tilbud er Karriereværkstedet, der udbydes af Aarhus Universitet og som er et af tiltagene under projektet Markedsplads for Højtuddannede (se artiklen ovenfor).

Projektet har oplevet en stigende popularitet siden det første kursus blev udbudt sidste år, og i år kæmpede 94 studerende om de 40 pladser. Så mange tilmeldinger har man aldrig fået før.

– Vi har simpelthen ramt plet i forhold til, hvilke behov de studerende har. Vi ville gerne have optaget alle 94, men det har vi ikke midler til, fortæller projektleder Lotte Eskildsen fra Studieforvaltningen på Aarhus Universitet.

Finde den rette hyld hurtigere

Karriereværkstedet er modsat andre job-

søgningskurser meget mere praktisk anlagt. Udover foredrag fra undervisere og andre oplægsholdere samt træning i at skrive CV og ansøgninger, skal deltagerne også løse opgaver, som var de allerede ansat i en virksomhed. Dette giver dem mulighed for at finde ud af, hvad deres teoretiske viden kan bruges til i praksis.

– Jeg tror, det er den tætte kontakt med virksomhederne, og at dette kursus er meget praktisk anlagt, som tiltaler folk. For mange kan det være en svær øvelse at finde den rette hyld rent karrieremæssigt, fordi man ikke helt ved, hvad man vil eller kan. For nogle tager denne proces flere år, og det er den tid, vi gerne vil hjælpe med at skære ned, fortæller projektlederen.

Deltagerne på kurset er typisk i gang med deres speciale og kommer fra alle mulige stu-

dieretninger. I øjeblikket deltager således både studerende fra Naturvidenskab, Humaniora, Samfundsvidenskab og fra Handelshøjskolen.

– Det, at vi fagligt dækker så bredt, ser jeg som en anden styrke. Det afspejler virkeligheden, og det fungerer rigtig godt, når de studerende skal løse opgaverne sammen med virksomhederne.

Hvis man er en af de 54 studerende, der ikke kom med på Karriereværkstedet her i foråret, er der mulighed for at forsøge igen. Ligesom de øvrige aktiviteter under Markedsplads for Højtuddannede udbydes kurset nemlig frem til 2010. ■

A portrait of a woman with curly brown hair and blue eyes, smiling. She is wearing a dark grey blazer over a white collared shirt and a dark blue V-neck sweater. The background is a blurred outdoor setting with a white railing and greenery.

*Mie Blem-Jensen
Graduate 2006-2007
Senior Controller 2009*

Bliv graduate i Danske Bank-koncernen

Danske Graduate er et udviklingsforløb, der begynder den 1. september 2009. Vi søger nyuddannede kandidater inden for blandt andet økonomi, kommunikation, HR, forretningsudvikling, it, revision og finansiering.

Fra udvikling til fast job

Du bliver ansat i et af vores forretningsområder og kommer rundt i andre afdelinger. Sammen med andre graduates deltager du i kurser og aktiviteter, der sikrer din personlige og faglige udvikling – og giver dig et godt netværk i koncernen. Når du er færdig med forløbet, fortsætter du i et fast job.

Danske Graduate Konference

Er du studerende eller nyuddannet fra universitetet eller handelshøjskolen, kan du få en introduktion til Danske Graduate i København den 12. marts 2009. Her møder du medarbejdere og ledere, som giver dig et fagligt indblik i koncernens arbejde og karrieremuligheder.

Læs mere, og tilmeld dig på

www.danskebank.com/danskegraduate

Danske Bank

Ny og sammenhængende struktur for HR

Aarhus Universitet skal have styr på ansættelsessamtaler, personaleudvikling og hjælp til syge medarbejdere. HR-sporet i den administrative forandringsproces er kommet med to rapporter, der anbefaler en mere ensartet personalehåndtering på hele universitetet. Tiltrængt, siger akademikerne fællestillidsmand.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Hvad gør man, hvis en kollega går ned med stress og får brug for psykologhjælp for at komme igennem krisen? Hvordan hjælper man bedst den nye udenlandske forsker og den medfølgende familie på plads i en ny by? Og hvem ringer man til, hvis man er mellemleder og står over for sin første jobsamtale med en håndfuld ansøgere?

En ensartet og bedre personaleledelse – på nydansk Human Resource eller bare HR – er prioriteret i universitetets strategi, og HR er et af de fem arbejdsområder i den administrative forandringsproces (se faktaboks).

HR-sporet har netop afleveret to rapporter, som indeholder en række anbefalinger til styregruppen for forandringsprojektet. Rapporterne ser bl.a. på, hvordan det fremtidige personalearbejde bedst kan organiseres på Aarhus Universitet, og om den måde, hvorpå man

i dag udvikler medarbejdernes og ledelserne kompetencer, er den mest hensigtsmæssige.

Ole Bjørn Hansen, som både er sekretariatschef på Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) og sporleder for HR-sporet, forklarer, at man i høj grad anbefaler mere systematik og ensartede standarder. Rapporterne anbefaler, at der etableres og udvikles HR-ekspertise på alle hovedområder og ikke mindst, at der bliver mulighed for central opbakning til lokale personaleansvarlige fra en fælles nyoprettet HR-afdeling.

– Når ansatte kommer i klemme eller kommer i en ny jobsituation, er det vigtigt, at der står professionelle folk klar til at støtte op om den lokale indsats. Som mellemleder kommer du måske kun ud for ganske få gange i dit arbejdsliv, at en medarbejder har brug for psykologbistand eller skal have særlig hjælp i en sygeperiode. Det er vigtigt, at vi har et sted, man som leder kan ringe og spørge om hjælp i den slags situationer. Et sted, hvor de har er-

faring med, hvad der skal gøres, forklarer Ole Bjørn Hansen.

Tillidsmand positiv
Finn Folkmann er fællestillidsmand for alle akademikerne på Aarhus Universitet, og han synes en ny central HR-afdeling er en rigtig god idé.

– Det betyder ikke så meget, hvor en ny HR-afdeling er forankret, bare der sker en udvikling, og jeg synes, det lyder rigtig positivt med minimumsstandarder, så vi f.eks. er sikre på, at de udenlandske ansatte bliver taget godt

Samtidig fremhæver Finn Folkmann oplæget til et centralt koordineret psykologtilskud. Hidtil har den enkelte afdeling skullet søge penge, hvis en medarbejder havde brug for hjælp, og det gjorde problemerne meget synlige for de nære kollegaer og ledere. En fremtidig henvendelse til en central enhed kan, ifølge Finn Folkmann, forventes at være langt mere diskret.

Kan betale sig
Ole Bjørn Hansen understreger, at mange hovedområder allerede i dag har velfungerende HR-afdelinger, der tager sig af alt fra personaleudvikling, medarbejderkurser og ansættelsesbreve til opfølgninger på arbejdspladsvurderinger og juridisk bistand. Deres erfaringer viser, at HR er værd at satse på.

– En god HR-afdeling er med til at give et bedre personale. Vi får ansat de rigtige, får dem bedre ind i organisationen, får videreuddannet dem og ikke mindst fastholdt dem længere. Personaleledelse betyder noget, fordi det i høj grad er med til at udvikle universitetet, forklarer han. ■

“ Det betyder ikke så meget, hvor en ny HR-afdeling er forankret, bare der sker en udvikling, og jeg synes det lyder rigtig positivt med minimumsstandarder

Finn Folkmann, fællestillidsmand for akademikerne på Aarhus Universitet

imod. Alle nye ansatte skal selvfølgelig have hjælp, men når man kommer til et nyt land med et anderledes arbejdsmarkedssystem, er man særlig sårbar, og hjælpen til dem er i dag meget varierende, forklarer han.

Fakta: Hvad er den administrative forandringsproces?

Den administrative forandringsproces er fællesnavnet for en lang række projekter, der alle sammen har til formål at lette, ensarte og smidiggøre hele administrationen på Aarhus Universitet.

Processen, som efterhånden har været i gang i et års tid, er organiseret i fem såkaldte spor: it-sporet, økonomisporet, studiesporet, HR-sporet og bygningssporet.

Under hvert spor laver arbejdsgrupper oplæg til, hvordan arbejdsgangene eller organiseringen kan laves mere hensigtsmæssig, og en styregruppe samler op på de mange anbefalinger og kommer med en samlet indstilling til rektoratet.

Det er muligt at læse meget mere om den administrative forandringsproces på www.au.dk/admforandring, hvor man også kan tilmelde sig forandringsprocessens nyhedsbrev.

Den fede løsning...

”Hvorfor i alverden gør vi præcis sådan?” Det spørgsmål er en række arbejdsgrupper under forandringsprocessen blevet bedt om at stille sig selv. *CAMPUS* lyttede med i gruppen, der diskuterer, hvordan man kan lette de studerendes optag, indskrivning og tilvalg.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

– Ja, jeg undskylder den rigide tidsplan, men vi har en hel del punkter, vi skal nå.

Terkel R. Sigh er projektleder og har i løbet af dagen den utaknemmelige opgave at forsøge at holde styr på debatten, referatet og ikke mindst tiden, så de mange muligheder ikke griber om sig og sender den i forvejen skrøbelige minuttersoversigt helt ud af kurs.

Det er anden gang, arbejdsgruppen for uddannelsesadgang mødes, og de har kun endnu et heldagsmøde tilbage, inden de skal sende deres anbefalinger til styregruppen for hele den administrative forandringsproces på studieområdet.

Arbejdsgruppens opgave er at diskutere, hvordan f.eks. optag, indskrivning og orlovsansøgninger kan behandles bedst og ikke mindst ens på alle universitetets ni hovedområder. Deres anbefalinger danner så senere grundlag for beslutningerne om f.eks. at købe nye edb-løsninger, at lave bestemte og ensartede krav for optagelse eller flytte arbejdsopgaver mellem fællesadministrationen og hovedområderne.

– Det er spændende at være med til, fordi det længe har været meget tiltrængt med ens retningslinjer for studieadministrationen på det ”gamle” Aarhus Universitet, forklarer Anna Bak Larsen, der er områdeleder i Det Humanistiske Fakultetssekretariat og et af medlemmerne af arbejdsgruppen.

Hun mener, at fusionen og de nye hovedområders helt anderledes perspektiver er en god

anledning til at se, om ikke administrationerne kan blive mere enige om sagsbehandlingen.

– De givtige diskussioner kommer netop især af, at vi har de nye til at spørge, hvorfor i alverden vi dog gør lige præcis sådan, siger hun.

Godt at være med
– Så smider jeg altså geografikortet. Det gør vi bare for anderledes. Vi skal finde en løsning, der også passer til vores problemstillinger.

Efterhånden som dagens møde skrider frem, og morgnens rundstykker bliver mere og mere krummetørre på det store konferencetbord, bliver to ting lysende klart: at hovedområderne optager studerende på mindst ni forskellige måder, og at djævlens i sandhed ligger i detaljen.

Alligevel synes Lone Wraa, som er områdeleder for Handelshøjskolens Studievejledning, at det er meget givtigt at være med i arbejdet.

– Som en tidligere selvstændig uddannelsesinstitution har vi haft vores egne arbejdsopgange og været vant til at se hele administrationen som en samlet enhed. Derfor tror jeg, vi kommer med en anden vinkel end det ”gamle” Aarhus Universitet, hvor man altid har været en stor enhed. Men at vi kommer så forskellige steder fra betyder også, at vi både skal lære at forstå processerne og terminologierne, inden vi kan begynde at finde den bedste måde at gøre tingene på, forklarer Lone Wraa.

Den samme tolkning
– Vi skal huske legalitetskravet. De studerende har krav på at blive behandlet ens, lyder et tilbagevendende indspark i dagens debat.

For den administrative forandringsproces på optagelsesområdet handler for Anna Bak Larsen først og fremmest om, at hovedområderne skal behandle de studerende på samme måde.

– Vi på Humaniora har en helt klar interesse i, at reglerne tolkes ens på hele Aarhus Universitet. Hvis vi for eksempel afslår en ansøgning om at indskrive en studerende midlertidigt på en kandidatuddannelse, så skulle en studerende i samme situation også gerne få et afslag, hvis vedkommende søgte ind på en kandidatuddannelse på et andet fakultet. Det er jo folks liv og fremtid, vi afgør, og jeg ville have det ekstremt dårligt med, hvis nogle hovedområder tolker løst, mens andre tolker stramt. At det så betyder, at vi skal lave om i vores egne arbejdsopgange, er vi helt indforståede med. Vi har 6-7.000 studerende og 7 studienævn, så vi er vant til at finde løsninger, som imødekommer forskellige lokale behov, forklarer hun.

Balance mellem visionerne og tidsplanen
– Det er jo det, vi sidder her for, så vi bliver nødt til at tage en beslutning. Vi skal finde den fede løsning.

En deltager skærer hårdt igennem, hvad der var ved at udvikle sig til en lidt længere debat.

Op tid er et problem i arbejdsgruppen og i den administrative forandringsproces, forklarer Anna Bak Larsen.

– Det er nogle meget store og komplekse områder, vi behandler, og de enkelte hovedområders udgangspunkter er meget forskellige. Vi er enige om målet – at standardisere de studieadministrative processer, men når det kommer til den enkelte proces, så er der sjæl-

dent én løsning, som er indlysende for alle. Så det er virkelig en udfordring at gribe opgaven visionært an samtidig med, at vi skal have blik for detaljen. Så efter min mening kunne vi helt klart have brugt mere tid på det her, siger hun.

“ Det er jo folks liv og fremtid vi afgør, og jeg ville have det ekstremt dårligt med, hvis nogle hovedområder tolker løst, mens andre tolker stramt.

Anna Bak Larsen, Medlem af arbejdsgruppen

Den opfattelse deler Lone Wraa.

– Vi skal nå langt omkring rigtig mange ting, og vi kunne sagtens have brugt længere tid på det. Derfor håber jeg heller ikke, at arbejdet slutter med anbefalingen til styregruppen og rektoratet, siger hun og understreger, at hun synes, hendes arbejdsgruppe har brugt de afsatte heldagsmøder så optimalt som overhovedet muligt.

– Efter sådan en koncentreret dag med arbejdsopgange, processer og visioner bliver man selv, som ellers forholdsvis mødeeffektiv administrativt ansat, temmelig ”busted”. Men vi ved jo, at der nok bliver truffet store beslutninger på baggrund af vores anbefalinger, så vi prøver at gøre det så godt som overhovedet muligt. ■

Legater er ikke altid kampen værd

Af **Ditte Lund Zachariassen**

Lingvistik-studerende

I sidste nummer af *CAMPUS* læste jeg artiklen om, hvor pårelet det er at få legater til alt muligt. Jeg blev ærlig talt ret harm over den fremstilling. Legater er desværre ikke lette at få for studerende, som reelt har brug for dem til studiemæssige aktiviteter, men kun for studerende, der læser de store anerkendte fag, eller tilfældigvis kommer fra et bestemt sogn.

Jeg læser lingvistik og var i efteråret 2008 på feltarbejde i Tanzania for at indsamle data om truede sprog til mit bachelorprojekt. Jeg søgte legater alle vegne til at dække mit budget på 20.000 kroner, men fik afslag på afslag og endte med at få dækket under en femtedel af budgettet.

Jeg begyndte selvfølgelig med at gennemse alle de databaser, der nævnes i artiklen, samt spørge samtlige undervisere om fonde, de kendte, og jeg fik også undervisere i gang med at spørge deres kolleger, både i Danmark og i udlandet. Alle på afdelingen var spændte på mit projekt, da det er et vigtigt forskningsområde i øjeblikket, og fordi jeg plejer at vise gode resultater i mine opgaver. Jeg fik flere forskellige lektorer til at skrive anbefalinger.

Langt de fleste legater kunne jeg ikke søge, fordi jeg ikke enten studerede inden for handels- og samfundsvidenskab, havde en udvekslingsaftale med et universitet i Tanzania, eller var kandidatsuderende. Nogle af disse søgte jeg alligevel, men de kom prompte tilbage med svar om, at jeg ikke opfyldte kravene, så de kunne ikke tage min ansøgning i betragtning. Jeg fandt kun ét legat, jeg opfyldte betingelserne for. Det skulle ansøges gennem instituttet, som så sendte den bedste ansøgning videre til fonden. Lingvistik hører under samme institut som Arkæologi, og jeg tabte legatet til en arkæologistuderende, fordi deres feltarbejde er obligatorisk i studieordningen. Lingvistik hører også under samme institut som Antropologi, som har deres helt eget feltarbejdslegat hos Det Humanistiske Fakultet, men det kunne jeg ikke søge, fordi jeg ikke læste antropologi.

I sidste øjeblik fik jeg overtalt Det Humanistiske Fakultet til at lade mig søge deres praktiklegat og fik på den måde dækket to tredjedele af min internationale flybillet. Jeg måtte stadig selv dække udgifter til togbilletter, visum, vaccinationer, rejseforsikring, undervisning i swahili, husleje i Tanzania, ophold,

samt løn til informanter og tolke. I alt fik jeg dækket under en syvendedel af mit budget.

Da jeg ikke kunne få nogle legater, måtte jeg tage et ekstra studiejob for at finansiere rejsen. Det betød, at jeg kun kunne nå at tage en eksamen i det semester, og jeg nu er kommet 15 ECTS bagud. Det betød også, at jeg fik frataget boligstøtten til min lejlighed pga. den ekstra indtjening. Hvis jeg havde fået rejselegater havde de fleste af dem været skattefri.

Et meget lovende projekt, som siden har givet fine resultater, gives der ingen legater til, når man ikke kommer fra et helt bestemt sogn eller læser et anerkendt studium. Så jeg har selv betalt min computer, selv betalt mit feltarbejde og tilmed fået taget min boligstøtte og er kommet bagud i studiet. ■

Hvordan understøttes kvalitet i undervisning og uddannelse?

Det er ikke et mål at der findes dobbelt så mange universitetspædagoger, men at der findes dobbelt så megen viden om universitetspædagogik på fagene

Af **Hanne Leth Andersen og Lene Tortzen Bager**

Center for Undervisningsudvikling (CFU),
Humaniora og Teologi

Der skal være kvalitet i uddannelserne og kvalitet i undervisningen. Det skabes ad mange veje. En af dem er universitetspædagogikken. Men hvordan kan vi som universitetspædagoger bedst understøtte kvalitet og udvikling?

Det universitetspædagogiske arbejde ved Aarhus Universitet er organiseret i de fakultetstilknyttede centre, der arbejder nært sammen med fakultetsledelserne om strategier og metoder. Centrene samarbejder herudover om en række fælles opgaver, hvoraf den vigtigste er adjunkt-pædagogikum. Størstedelen af arbejdet foregår decentralt i de enkelte centre og tager farve af de forskellige fagligheder og videnskabsteoretiske tilgange.

Nye tiltag

På Center for Undervisningsudvikling (CFU) har vi i de 5 år, centret har eksisteret, i fællesskab med undervisere og ledelser udviklet en lang række forskellige tiltag til at skabe udvikling og bevidsthed om undervisning, som f.eks. udvikling af nye evalueringsformer, undervisnings- og eksamensformer, kollegial supervision, fagsamarbejde m.m. Vi har arbejdet sammen med førende specialister på fakulteterne om at udvikle eksisterende tiltag og dele viden blandt nye og ældre medarbejdere. På den måde har vi sat fokus på emner som projektarbejde, portfolio og tværfagligt samarbejde, men også snævrere fagdidaktiske satsninger på de forskellige fag og i samarbejde med enkeltundervisere.

I vores vision af undervisningsudvikling

sker udviklingen indefra, tæt på faget, undervisningen og underviseren. Den langsomme og dybe forandring kan iværksættes i dialogen mellem universitetspædagoger og undervisere, som det er tanken i kollegial supervision. I samarbejde med universitetspædagogen kan underviserne forvente at få dialog og sparring, at få udvidet deres blik på egen praksis og at blive set på et loyalt og tillidsfuldt grundlag af en kollega. Samtidig kan underviser og studieledelse forvente at få sat nye perspektiver på det pædagogiske arbejde – perspektiver, der løfter praksisformer f.eks. gennem relevante teoretiske eller metodiske tilgange til undervisning eller gennem perspektiv til andre uddannelsesmiljøers praksisformer og til lovgivningen omkring undervisning på universitetet.

Universitetspædagogiske strategier

På de danske universiteter findes der universitetspædagogiske tiltag i mange afskygninger og i mange faglige modelleringer og administrative ansættelsesforhold. Nogle steder er det administrative stillinger, konsulentansættelser, andre steder HR-medarbejdere med særlige kompetencer inden for pædagogik og andre steder igen forskellige typer af kvalitetsmedarbejdere i et AC-ansættelsesforhold.

De pædagogiske tiltag tager farve af, hvilken ansættelsesform der er valgt for de pædagogiske medarbejdere. Det administrative kan så let som ingenting blive et markant islæt, hvor fakultetsledelsen i mindre grad tager det pædagogiske arbejde alvorligt og forholder sin politik hertil. Universitetspædagogik kan hurtigt skabes om til en kursuskultur, hvor alle undervisere gennemgår en række færdigdesignede kurser med budskaber, som kun vanskeligt kan finde klangbund i den enkeltes daglige undervisning. Pædagogisk udvikling skal tilpasses til den enkelte universitetslærers praksis og faglige refleksion.

Idealet er for os en fagnær og uddannelsesnær udvikling med en tydelig forskningsbaseret. Den pædagogiske indsats må ikke være isoleret og må ikke få karakter af et alment og abstrakt vedhæng eller supplement til det faglige arbejde.

7 bud på universitetspædagogisk arbejde

På den baggrund er vi nået frem til en række idealer for arbejdet med udvikling af undervisning på universitetet, som understreger at kvalitet ikke handler hverken om antallet af universitetspædagogiske medarbejdere eller om antallet af medarbejdernes kursusdage.

Det handler om:

- 1) Universitetspædagoger må ikke miste forbindelsen til de studerende: Medarbejderne skal indimellem undervise og vejlede studerende, f.eks. i fagdidaktiske emner.
- 2) Universitetspædagoger skal forske, og forskningen kan være mangfoldig som uddannelsesforskning er: empiriske undersøgelser, følgeforskning, praksisforskning, aktionsforskning, fagdidaktisk udvikling, fagudvikling, kvalitet i uddannelse.
- 3) Der bør være en fagdidaktisk orienteret forsker og underviser på alle institutter/uddannelser (afhængig af den administrative fagstruktur). Denne person er en af de primære kontaktpersoner til den universitetspædagogiske enhed. Her er det en pointe, at det ikke er et mål, at der findes dobbelt så mange universitetspædagoger, men at der findes dobbelt så megen viden om universitetspædagogik på fagene.
- 4) Både adjunkt-pædagogikum og den videre efteruddannelse af universitetslærere skal rumme fagdidaktiske elementer. Dette er på vej til at blive etableret i AU's adjunkt-pædagogikum i kraft af fakultetsmoduler og faglige specialiseringer.
- 5) Institut- og studieledere skal samarbejde med deres universitetspædagogiske centre, så det kan understøtte konkrete tiltag på fagene, og så de udbudte workshops, seminarer eller coaching-muligheder får den nødvendige ledelsesopbakning. Universitetspædagoger kan komme på besøg hos ledelsen eller deltage i ledelsesmøder,

uddannelsesdage eller andre fælles aktiviteter og inddrages og integreres i de faglige forandringsprocesser, som en institut- eller studieleder ønsker at styrke.

- 6) Gymnasiesamarbejde er en udviklingsmulighed for universitetsundervisere og fag: udvikling og drift af gymnasiepædagogikum, udvikling af efteruddannelse, udvikling af gymnasiepraktik med vejledning. Der er et udbredt behov for viden om gymnasieskolen blandt universitetslærere. Den er nødvendig for at udvikle universitetsundervisningen.
- 7) Det universitetspædagogiske arbejde skal have fokus på arbejds- og undervisningsformer, som kan imødekomme efterspurgte kompetencer på arbejdsmarkedet, både når det gælder ordinære uddannelser og efter- og videreuddannelse.

Hvad er en universitetspædagog?

En universitetspædagog er en forsker, en underviser, en sparringspartner. Arbejdet består i at agere i flere af disse roller på et fagligt grundlag, der rummer såvel faglig som pædagogisk og didaktisk viden. Dertil kommer erfaring med undervisningspraksis, med vejledning og en dyb indsigt i den arbejdsplads, et universitet er. En universitetspædagog er derfor en fagperson, der stiller sine faglige og erfaringsmæssige kompetencer til rådighed og bidrager til udvikling.

Redigeret af Journalkontoret, Den Centrale Administration, Ndr. Ringgade 1, 8000 Århus C, tlf. 8942 1151. Deadline onsdag kl. 12 i lige uger. Opslag sendes til meddelelser@au.dk
Journalkontoret forbeholder sig ret til at forkorte opslagene i den trykte avis.

Se de fulde opslag på www.au.dk/meddelelser

DOKTORGRADEN

Konferering

SUN
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har konfereret den medicinske doktorgrad til lektor **Annemarie Brüel**, ph.d. for afhandlingen “The effects of GH on the rat heart examined by stereological and biochemical methods”.

PH.D.-GRADEN

Forsvar

SUN
Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i medicin holder cand.med. **Charlotte Ulrikka Rask** en offentlig forelæsning med titlen “Functional somatic symptoms in 5-7-year-old children. Assessment, prevalence and co-occurrence”. Forsvaret finder sted den 13. marts 2009 kl. 14.00 i Auditorium 4, Søauditorierne, bygning 1252.

HUM
Med henblik på erhvervelsen af ph.d.-graden forsvarer cand.mag. **Jens Lohfert Jørgensen** sin afhandling “Sygdomstegn. En symptomatologisk læsning af J. P. Jacobsens Niels Lyhne”. Forsvaret finder sted fredag den 13. marts kl. 14.15 på Institut for Æstetiske Fag, bygning 1584, lokale 124.

Med henblik på erhvervelsen af ph.d.-graden forsvarer **Inga Merkyte** sin afhandling “Transitions in Archaeology. From the Copper Age to the Bronze Age in Southeastern Europe: Līga-Ezero-Kale”. Forsvaret finder sted fredag den 27. februar 2009 kl. 13.00 i foredragssalen, Moesgård.

Tildelinger

SUN
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har tildelt ph.d.-graden i medicin til følgende:

Cand.med. **Henrik Jensen** for afhandlingen “A novel integrated surgical approach to chronic functional ischemic mitral regurgitation; Impact of adding papillary muscle relocation to down-sized mitral ring annuloplasty”.

Cand.scient. **Steffen Lund Hokland** for afhandlingen “Development of a MRI-guided focused ultrasound heating system and the combination of vascular disrupting agents with waterbath heating”.

Cand.med. **Henrik Vase** for afhandlingen “Interactions between the renin-angiotensin system and the sympathetic nervous system: The effect of AT1-receptor blockade on symphathetic activity in essential hypertension and in healthy humans during sodium restriction”.

Cand.scient. **Mads Vaarby Sørensen** for afhandlingen “Potassium secretion in mammalian distal colon”.

Cand.med. **Signe Engkjær Christensen** for afhandlingen “Calcium and bone metabolism in familial hypocalciuric hypercalcaemia and primary hyperparathyroidism”.

Helle Terkildsen Maindal, MPH for afhandlingen “Development and evaluation of the “The Ready to Act” education programme focusing on Action Competence in a screen-detected population with Dysglycaemia”.

Cand.scient.soc. **Thorbjørn Hougaard Mikkelsen** for afhandlingen “Cancer rehabilitation in Denmark – with particular focus on the present and future role of general practice”.

TEO
Det Teologiske Fakultets Akademiske Råd har på sit møde den 2. februar 2009 tildelt den teologiske doktorgrad til lektor **Vagn Andersen** på grundlag af afhandlingen “Transformationen Gottes – Abwandlung des Begriffs des Unbedingten in der Moderne”.

SAM
Det Akademiske Råd har den 5. februar 2009 tildelt ph.d.-graden i økonomi og ledelse til følgende:

Cand.scient. **Martin Møller Andreassen** for afhandlingen “DSGE Models and terms Structure Models with Macroeconomic Variables”.

Cand.scient. **Christian Dahl Winther** for afhandlingen “Strategic Timing of Product Introduction under Heterogenous Demand”.

TEO
Det Teologiske Fakultets Akademiske Råd har på sit møde d. 2. februar 2009 tildelt ph.d.-graden i religionsvidenskab til MA **Gretchen Koch** for afhandlingen “The Cognitive Origins of Soul Beliefs: Empathy, Responsibility and Purity”.

LEGATER

Konsul Axel Nielsens Mindelegat
yder støtte til unges uddannelse og dygtiggørelse. Efter praksis gives der især støtte til studerende ved samfunds- og sprogvidenskabelige uddannelser ved handelshøjskoler og universiteter, hvor ansøgernes fremtidige virke må forventes at være knyttet til dansk erhvervsliv. Ansøgningsskema og nærmere information findes på www.axelnielsensmindelegat.dk
Ansøgningsfrist er den 2. marts 2009.

Understøttelsesfonden for enker og børn af præster i folkekirken
Legatet kan søges af børn af præster i folkekirken. Nærmere oplysninger på www.københavnssstift.dk.
Ansøgningsfrist 27. marts 2009.

KURSER

Aarhus Entrepreneurship Centre
Afholder følgende kurser/arrangementer:
03.03. kl. 14-16.30:
Visuel identitet og målrettet markedsføring
10.03. kl. 14-16.30: Salg
Mere om kurserne/arrangementerne og tilmelding på www.cfe.au.dk under AEC-Sessions.

Forskeruddannelsen – Sundhedsvidenskab
Oversigt over kurser kan ses på www.health.au.dk/forskeruddannelse

PERSONALESTYRELSEN

Se cirkulærerne på: www.perst.dk

FORSKNINGSSTØTTE

Dronning Ingrid's Forskerpris
Gigtforeningen indkalder hermed motiverede indstillinger til mulige modtagere af Dronning Ingrid's Forskerpris. Prisen tildeles en forsker, der har ydet en perspektivrig indsats og/eller resultater, der muliggør mærkbare forbedringer i forhold til forebyggelse og behandling af gigt. Seneste indsendelse af forslag er den 1. april 2009.

Det Danske Institut i Athen
Ved Det Danske Institut i Athen er der en række stipendier til forskningsophold til rådighed til ophold i perioden 1. september 2009 til 31. januar 2010. Ved instituttet kan studerende, der arbejder med Grækenlands og middelhavslændenes kulturer, søge om ophold eller frit ophold i instituttets gæstelejlighed i Koukaki i perioden 1. september 2009 – 31. januar 2010. Se begge opslag i deres fulde ordlyd på www.diathens.com
Ansøgningsfrist er den 12. marts 2009.

Novo Nordisk Fonden
Novo Nordisk Fonden (NNF) og Kræftens Bekæmpelse (KB) udbyder tilsammen 30 mio. kr. til ny forskning til belysning af, hvorfor danske patienter med kræft kommer senere i behandling end patienter i andre sammenlignelige lande. Projektet benævnes: “Fra symptom til behandling – Optimeret udredning af en kræftsygdom”. Interessetilkendegivelser skal være Novo Nordisk Fonden i hænde senest 16. april 2009 kl. 12.00. Nærmere oplysninger på www.novonordiskfonden.dk

BOLIGER

Til leje
Møblerede værelser udlejes i Risskov. Villa indrettet med 10 værelser, 2 køkkener, 2 badeværelser, 2 vaskemaskiner, 2 tørretumblere og opvaskemaskine. Internet og kabel-tv. God parkering, 500 m til offentlig transport, 15 min. på cykel til centrum. Husleje kr. 2.300,- pr. md. 2 mdr. forudbetalt husleje + kr. 6.000,- i depositum.
2217 6355, email: madsen_kjeld@hotmail.com

Dejlig lys villalejlighed med udgang til to terrasser fremlejes i Højbjerg 1 år fra d. 15. marts. Lejligheden er på ca. 75 kvm. og indeholder køkken/alrum/ stue, stort badeværelse og soveværelse med walk-in skab. Gulvvarme overalt i lejligheden. Pris inkl. alt kr. 6000 pr. måned. Lene Augusta Jørgensen tlf. 8948 6388, email: leneaugusta@hotmail.com

Boligannoncer
Sendes til Studenterrådet, Aarhus Universitet Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C Tlf. 8942 5464 vedlagt 50 kr. til dækning af omkostninger.

Ved indrykning via e-mail: sr@sr.au.dk indbetales beløbet med angivelse af navn på 7268 1024 328.
Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk
Her er det muligt at indtaste sin annonce gratis.

Feriehuse/lejligheder for sommerferien 2009

Feriefonden råder bl.a. over en lejlighed i Collioure i Frankrig med 4 sovepladser.

Det vil igen i år være muligt at søge ferieboliger til sommerferieperioden, som løber fra uge 24 til uge 34 (inkl.). Man kan ønske 3 forskellige uger og 3 forskellige huse/lejligheder.

Frist for ansøgning til Feriefonden er fredag d. 28. februar 2009.

Da der erfaringsmæssigt er stor efterspørgsel på ferieboligerne, vil det sandsynligvis blive nødvendigt at foretage lodtrækning blandt ansøgerne. Resultatet af lodtrækningen udsendes senest fredag d. 6. marts 2009.

Bestillingssedler og nærmere oplysninger om boligerne findes på www.feriefonden.au.dk/

Feriefonden af 1979 v/Aarhus Universitet
Att. Birgit Svenningsen
Ndr. Ringgade 1, bygn. 1430, 1., 8000 Århus C
Tlf.: 8942 4414, e-mail: ferie@au.dk
Bemærk venligst kontorets åbningstid: mandag – fredag fra kl. 9-12, onsdag lukket.

AARHUS UNIVERSITET

23. FEBRUAR - 12. MARTS

KLIMA	Mandag 23. KL. 15. REFLECTIONS ON CLIMATE SCIENCE In a new lecture series, historians of science will talk about climate science. Today's lecture on the case of climate simulation is held by Gabriele Gramelsberger, Free University of Berlin. The Physics Auditorium, building 1523, third floor. Hosts: Dept. of Science Studies and Dept. of Physics and Astronomy.	SOCIOLOGI	Fredag 27. KL. 14. RADIKALISERING OG REKRUTTERING Lektor Thomas Olesen om erfaringer fra forskning i sociale bevægelser. Aud. A1, bygning 1333. Arr.: Center for Forskning i Islamisme og Radikaliseringsprocesser.	KLIMA-INDUSTRI	Mandag 9. KL. 15. REFLECTIONS ON CLIMATE SCIENCE A lecture series by historians of science. Today's lecture is held by Naomi Oreskes, University of California, San Diego. She will talk about The Problem with Supply-Side Science: Climate Science in an Industry Campaign. The Physics Auditorium, building 1523, third floor. Hosts: Dept. of Science Studies and Dept. of Physics and Astronomy.
	Tirsdag 24. KL. 19.30. HELDØDE REGNSKOVE OG HALVDØDE MENNESKER Forbindelsen mellem biologien, de naturlige omgivelser og religion er ofte overset. Religionshistorikeren Mikael Rothstein fortæller om, hvordan skovødelæggelserne på Borneo nedbryder penanernes traditionelle religion. Det Teologiske Fakultet. Arr.: Religionsvidenskabelig Forening.		PRESSE KL. 14.15.-16. DEN FJERDE STATSMAGTS KRISE Journalist og forfatter Georg Metz om udviklingen af journalistiske normer og kvalitet i public service set i lyset af de senere års udvikling i bl.a. Danmarks vigtigste medievirksomhed DR. Det lille Auditorium, INCUBA Science park, Åbogade. Arr.: Informations- og Medievidenskab.		EVOLUTIONS-PSYKOLOGI KL. 15.15-17.30 DARWINISMEN I PSYKOLOGIEN I foredragsrækken <i>Darwinismens ekspansion</i> præsenterer professor i psykologi Henrik Høgh-Olesen nøglebegreber og hovedområder inden evolutionspsykologien med særlig vægt på de menneskelige grundformer relateret til krig og kærlighed, kamp og seksualitet. Lok 010, Auditoriebygningen, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Forum Teologi Naturvidenskab.
	Onsdag 25. KL. 10-16. KARRIEREDAG Scandinavian Congress Center, Margrethepladsen		Mandag 2. KL. 19. HISTORISK ANTROPOLOGI Dr.phil. Peter Henningsen om problemer og dilemmaer ved at integrere historie og antropologi i et arbejde, som begge fag skal kunne acceptere som videnskabeligt. 25 kr. for ikke-medl. Preben Hornung Stuen, Studenternes Hus. Arr.: Historia.		NATURVIDEN Tirsdag 10. KL. 19-21. HJERTETS EVOLUTION OG FYSIOLOGI Se omtale næste side.
KARRIERE	IC KL. 10-12. INTERNATIONAL CLUB The Danish labour market and flexicurity – why do Danes work? By Professor Torben M. Andersen, School of Economics and Management, AU. The Faculty Club, Building 1421, Fredrik Nielsens Vej.	KLIMA	Tirsdag 3. KL. 19-21. HVAD SIGER FORTIDEN OM FREMTIDENS KLIMA? Se omtale næste side	HISTORIE-FORTÆLLER	KL. 19. HISTORIAS JUBILÆUMSFOREDRAG Journalisten Kaare R. Skou indrømmer, at han har tyvstjålet det meste af sit stof til bogen <i>Land at Lede</i> hos historikerne. Hør hans bud på, hvor historiker og fortæller kan mødes. Og hvad mening, der er med 700 sider allerede kendt danmarkshistorie. Gratis adgang. Lok. 025, bygn. 1324. Arr.: Historia.
REKLAMER	KL. 14.15. FRA IDÉ TIL FÆRDIG REKLAMEFILM Producer Lars Amby fra M2Film om processen fra storyboard/synopsis, til filmen bliver vist på tv, og om valg af produktion, casting, genrer og klipning. Store Auditorium, INCUBA Science park, Åbogade. Arr.: Informations- og Medievidenskab.		Onsdag 4. KL. 10-12. INTERNATIONAL CLUB Focus on Aarhus: Made by Architect Hack Kampman By Director Henrik Fode, City History Foundation of Aarhus. The Faculty Club, Building 1421, Fredrik Nielsens Vej.		DEBAT OM SUNDHED KL. 10-12. LIGHED ELLER KONKURRENCE I SUNDHED Skaber private sundhedsforsikringer ulighed eller et mere effektivt sundhedsvæsen – og hvor går balancen? Debat med formanden for Lægeforeningen Jens Winther Jensen og produktchef Ivan Christensen, Codan. Aud. A, bygn. 1162. Arr.: Frit Forum.
PÆDAGOGIK	KL. 15-17. KOMPETENCER I DANSK – ET BUD PÅ FREMTIDENS DANSKFAG Hvad er det vigtigste at lære elever i det senmoderne samfund? Hvorfor? Og hvordan? Seminar i anledning af udgivelsen af <i>Kompetencer i dansk</i> med debat om, hvordan danskfaget kan forstås som et meningsfuldt og sammenhængende fag. Tuborgvej 164. Se www.kompetenceridansk.dk. Arr.: Danmarks Pædagogiske Universitetsskole.		IC KL. 14.15. DEN DIGITALE RADIO Lektor Per Jauert tegner et billede af det danske radiolandskab og udviklingen, siden kanalformateringen tog fart i begyndelsen af 1990erne. Hvilke muligheder har den teknologiske udvikling budt på? Hvilken betydning får digitale platforme som streaming, webcasting, DAB og podcasting for den analoge broadcast-radio? Store Auditorium, INCUBA Science park, Åbogade. Arr.: Informations- og Medievidenskab.		IC KL. 10-12. INTERNATIONAL CLUB Science in Denmark: The early History by Professor Helge Kragh, Dept. for Studies of Science and Science Education, AU. Faculty Club, Building 1421, Fredrik Nielsens Vej.
ARKÆOLOGI	KL. 14.15-16. FINSMEDENE I KAUPANG Onsdagsseminar med cand.philol. Unn Pedersen, der præsenterer de mest centrale fund fra vikingetidsbyen og den ny viden, de har givet om metalbearbejdning og finsmedenes rolle i samfundet. Aud. 5, Moesgård. Arr.: Afd. for Middelalder- og Renæssancearkæologi.	ARKÆOLOGI	KL. 14.15. SENMIDDELALDERLIG VÅBENBRUG Cand.mag. Claus Sørensen fortæller om skriftlige kilder, eksperimentel arkæologi, og hvordan den kan udvide vores viden om middelalderlige våben og deres brug. Aud. 5, Moesgård. Arr.: Afd. for Middelalder- og Renæssancearkæologi.	POLITIK	KL. 14.15. POLITISK KOMMUNIKATION I DET NY ÅRTUSINDE Public affairs-direktør Lotte Hansen om udviklingen inden for politisk kommunikation og nye medieplatformes nuværende og fremtidige rolle. Store Auditorium, INCUBA Science park, Åbogade. Arr.: Informations- og Medievidenskab.
TRO	KL. 19. GUD I MIN HVERDAG Nonnen Sr. Regina König fra den katolske orden Sankt Joseph Søstrene om at gøre troen på Gud til noget nærværende i det konkrete liv. Rødkløvervej 3. Arr.: Studentermenigheden.	KLIMA	KL. 19-21. HVAD SIGER FORTIDEN OM FREMTIDENS KLIMA? Se omtale	HISTORIE	KL. 14.15. SØNDERJYLLAND I MIDDELALDER OG RENÆSSANCE Onsdagsseminar med overinspektør Lennart S. Madsen, Museum Sønderjylland, som skildrer Sønderjyllands vej gennem middelalder og renæssance frem til Hertugdømmerne blev en mønsterregion i den danske helstat. Aud. 5, Moesgård. Arr.: Afd. for Middelalder- og Renæssancearkæologi.
TEOLOGI	Torsdag 26. KL. 14.15-15.15. TILTRÆDELSESFORELÆSNING Professor, dr.theol. Hans Jørgen Lundager Jensen markerer sin tiltrædelse med forelæsningen “Det Gamle Testamente: Struktur, tekster, teologier”. Efterfølgende reception i Foyeren. Arr.: Det Teologiske Fakultet.	TEOLOGI	KL. 19.30. ER DEN HISTORISKE JESUS ET REELT ALTERNATIV TIL KRISTUS-FORKYNDELSEN? Professor, dr.theol. Mogens Müller diskuterer, om nytestamentlig og senere kirkelig Kristus-forkyndelse er en afsporing af det, som var den historiske Jesus’ “sag”. Aud. 2, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Teologisk Forening.	NATURVIDEN	KL. 19-21. HJERTETS EVOLUTION OG FYSIOLOGI Se omtale.
LEDELSE	KL. 17.30-19.30. SELVLEDELSE Professor Steen Hildebrandt taler om selvledelse, lederskab og ledelse, der hænger nært sammen. Åbent for alle studerende. Tilmelding på emw@asb.dk. M209, Handelshøjskolen. Arr.: Debatforum.	ÆSTETIK	Torsdag 5. KL. 14.15. ÆSTETISK SEMINAR The Theoretical Implications of Seven Days in the Art World by Sarah Thornton. Institut for Æstetiske Fag, Langelandsgade 139, bygning 1584, lokale 124. Arr.: Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse og Fællesæstetisk Forskergruppe.	STJERNE-HIMLEN	KL. 20. FULDMÅNEAFTEN Pink Floyd under stjernerne med <i>Dark Side of the Moon</i> . 60 kr. Bestil plads på tlf. 8942 3975. Forestillingen gentages kl. 21.30. Planetariet, Steno Museet, C.F. Møllers Allé, Universitetsparken. Arr.:Steno Museet.
JURA	KL. 19. EF-DOMSTOLEN: VÆRN OM DEMOKRATI ELLER MAGTFORDREJNING? Flytter EF-domstolen med sin aktivistiske linje beslutningskompetencer fra Christiansborg til Luxembourg? Eller skal den danske opfattelse af demokrati renoveres? Debat med professor, dr.jur. Hjalte Rasmussen og lektor Derek Beach, Institut for Statskundskab. Amaliegade 27. Arr.: Frit Forum.		KL. 16.15-18.15. FREMTIDENS DOMMER Se omtale		Torsdag 12. KL. 17.20. AKHENATON-RELIGIONEN Midt i 1300-tallet f. Kr. indførte Akhenaton en mono-teistisk religion. Ifølge ægyptologen Jan Assmann var det indirekte stødet til jødedommens og kristendommens opståen. Historisk set er monoteistiske religioner ledsaget af en voldelig retorik og måske også af reel vold. Er vold en del af troen på én gud?, spørger mag.art. Paul John Frandsen. Antikmuseet, Universitetsparken, Victor Albecks Vej, bygn. 1414. Museet er åbent fra kl. 16.30. Arr.: Antikmuseet og Dansk Ægyptologisk Selskab.
TEOLGISK BESINDELSE	KL. 19.30. ABRAHAM, KIERKEGAARD – OG OS Kan vi forsvare Abrahams gudsforhold i en verden, hvor demokratiet er truet? Er tiden inde til en teologisk selvbesindelse med kritisk distance – ikke blot til centrale aspekter af Det Gamle Testaments gudsopfattelse, men også til den udbredte opfattelse af kristendommen som en “abrahamitisk” religion, spørger Troels Nørager. Lok. 010, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Teologisk Forening.		KL. 19. FOR TÆT PÅ KAPITALISMEN Købe-, ludo- og narkomani er alle dele af den moderne kapitalismes dynamik, mener sociologen Ole Bjerg. Gratis. Amaliegade 27. Arr.: Frit Forum.		UDENRIGS KL. 19. EU: AUTONOMOUS OR POWERLESS Is a coherent European foreign policy at all possible? Ian Manners from the Danish Institute for International Studies will give his view on the situation. Gratis. Amaliegade 27. Arr.: Frit Forum.

Gratis indblik i naturens verden

Så tager Det Naturvidenskabelige Fakultet hul på en ny runde af de offentlige foredrag om naturens forunderlige verden, som siden efteråret 2005 har udviklet sig til lidt af et tilfølsstykke. Derfor bliver hvert foredrag nu holdt både tirsdag og onsdag for at så mange som muligt kan få del i de århusianske forskeres viden i Sø-auditorierne.

De fem foredrag i marts kommer vidt omkring med temaer som klima, hjerte og kredsløb, sushi science, nyopdaget liv dybt nede i undergrunden og det nye verdensbillede, som astronomen Kopernikus introducerede i 1543.

Geologen, lektor Marit-Solveig Seidenkrantz lægger ud med at fortælle om forskningen i de betydelige klimaforandringer, som jorden har oplevet gennem historien, og som kan give ny forståelse af fremtidens klima.

Der er gratis adgang til foredragene, som arrangeres i samarbejde med Folkeuniversitetet, men det er en rigtig god ide at bestille en plads. På <http://science.au.dk/foredrag/> kan man orientere sig om ledige pladser, reservere billetter og læse om de enkelte foredrag.

Første foredrag holdes tirsdag den 3. marts og gentages den efterfølgende aften. De øvrige foredrag følger i de følgende uger.

Hvordan får giraffen blod til hovedet? Det spørgsmål har professor Tobias Wang og hans forskningsgruppe undersøgt for at få ny indsigt i, hvordan menneskets hjerte og kredsløb fungerer. Studier af skildpadder og slanger har også givet ny viden, som man kan høre om i foredragsrækken i marts.

Debat om dommere

Skal fremtidens dommere være dynamisk-politisk fortolkende, bære kappe og optræde live på tv? Skal de i perioder også have job som anklager og advokat? Der er nok at komme omkring, når DJØF, Retspolitisk Forening og Retskritisk Forum inviterer til debat om – og med – dommere.

Jens Peter Christensen skiftede job fra professor på Aarhus Universitet til dommer i Højesteret. Han fortæller om skiftet og om rekrutteringen af dommere, og kommer også ind på kritikken af politiserende dommere i EF- og Menneskerettighedsdomstolene samt Højesteret.

Byretsdommer Bjørn Graae tager turen fra Holstebro til Århus for at levere sin kritik af domstolsreformen og udsigten til at blive udklædt i kappe. Fra Domstolsstyrelsen kommer direktør Adam Wolf for at advokere for, at dommere har brug for medietræning, empati og efteruddannelse. Professor Gorm Toftegaard Nielsen styrer debatten, der afsluttes med buffet og forfriskninger i Det Store Gavlværrelse på Juridisk Institut.

Arrangementet afvikles den 5. marts kl. 16.15-18.15 i Juridisk Auditorium, bygning 1343 og der er fri entré.

EVALUERING AF UNIVERSITETERNE

Bland dig i debatten

Folketinget har sat en evaluering af universiteterne i gang. Emnerne er: universitetssammenlægninger, medbestemmelse, den frie akademiske debat, forskningsfrihed og frihedsgrader.

Aarhus Universitet ønsker at give alle studerende og ansatte mulighed for at blande sig i debatten og dermed komme med input til den rapport, Aarhus Universitet skal aflevere til evalueringspanelet. Derfor gennemfører vi en

digital brainstorm på nettet

fra mandag den 2. marts til og med søndag den 8. marts. Vi håber, at rigtig mange vil byde ind med deres mening, så der opstår en levende og intens debat og ideudvikling.

Indgangen til den digitale brainstorm er på forsiden af www.au.dk fra mandag den 2. marts. Her kan du også læse om rammerne for den digitale debat og selve universitetsevalueringen.

Rektoratet

coreworkers.dk

SKRU OP FOR KARRIEREN

BLIV GRADUATE – OG VÆR MED TIL AT SKABE MORGENDAGENS ENERGILØSNINGER

Fokus på vedvarende energi. Danmark som foregangsland. Klimatopmøde 2009. Energi er i den grad på dagsordenen, og som graduate i Energinet.dk kan du se frem til at udfolde din faglighed i krydsfeltet mellem samfundsnytte, moderne energipolitik og internationalt samarbejde. Det er nemlig os, der sikrer forsyningen af el og gas og sørger for

fair konkurrence på markedet. Sammen med landets allerbedste hoveder kommer du til at sætte dit præg på nogle af de største anlægsprojekter i Danmarks historie. Og uanset om du er it-, økonomi- eller ingeniøruddannet, kan du se frem til at arbejde for en organisation, der ikke er bange for at investere i dig. Læs mere om de ledige stillinger på energijob.dk.

ENERGINET/DK
helt uundværlig

Jurister er mest stille...

Indrømmet. Det er ikke specielt videnskabeligt. Men man kan alligevel lære en del af CAMPUS' tur med en støjmåler rundt på universitetets læsepladser. Vi fandt et par gode læsesteder og nogle, man absolut skal holde sig fra, medmindre man stortrives i larm og støj.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Hvem gider læse midt i bytrafikken, når man kan vælge lyden af en stille efterårs-skov? Hvad er bedst: konstant støj eller stilhed brudt af nys, computerskriblerier og højhælede sko? Og hvor meget larmer 150 fouragerende matematikere egentlig? CAMPUS tog på læsepladsrundtur med en decibelmåler for at undersøge støjniveauet på de steder, hvor universitetets mange studerende forsøger at proppe lidt lærdom i hovedet. Lyd bliver målt i decibel, og hver gang en lyd bliver 10 decibel kraftigere, vil et menneske typisk opfatte den som dobbelt så høj. Og at støjniveauet betyder noget for arbejdsevnen bekræfter Birgitte Colberg fra Høreforeningen, som også var så

Så stille var der:

Juristernes stille læsesal	28 dB
Økonomisk bibliotek	29 dB
Statsbibliotekets læsesal	30 dB
Statskundskabs bibliotek	32 dB
Bibliotek for matematiske fag	33 dB
Æstetikbiblioteket	35 dB
Medicinernes læsesal	39 dB
Vandrehallen ved Aulaen	40 dB
Biblioteket på ASB	41 dB
Statsbibliotekets forhal	50 dB
Medicisk bibliotek	51 dB
Plug-In (Klubben)	62 dB
Statskundskabs kantine	69 dB
Matematisk kantine	75 dB

Denne undersøgelse er i øvrigt overhovedet ikke udtømmende, kan sikkert indbringes for UVU og ovenstående journalist har ingen akustisk forstand. Men derudover er den god nok.

flink at låne os en måler at lege med. – Det er sværere at koncentrere sig, jo mere larm der er i omgivelserne. Man bliver hurtigere træt og får svært ved at skelne stemmerne fra hinanden. Og hvis man i forvejen har en høreskade fra f.eks. ipod eller høj musik, så bliver det selvfølgelig kun værre. Det er ikke godt at arbejde, hvor der er støj, slår hun fast. Langt de fleste studier har da også indrettet særlige læsepladser, hvor man ikke må gruppearbejde, men som vores tur rundt med lydmåleren bekræftede, så kan selv så almindelige ting som computer-notatskrivning (på Statsbiblioteket, 5 decibel), et nys (på Medicin, 10 decibel) eller gang i højhælede sko (på Jura, 15 decibel) momentant hæve lydniveauet i selv de stille læsesale ganske betragteligt.

Det genkender de statskundskabsstuderende Rasmus Thomsen og Jakob Rixen. De sidder midt i Matematisk Kantine, som ifølge CAMPUS' målinger var det mest støjende sted på universitetet med 75 decibel – det samme som en godt trafikeret vej. – Vi sidder og laver gruppearbejde, og så gør det ikke noget, hvis der er en konstant støj omkring os. Hvis det var en enkelt, der sad og snakkede i hjørnet, ville det nok forstyrre mere, forklarer Rasmus Thomsen. Han kan godt lide at bruge ipod'en for at lægge et filter over støjen, når der skal læses. Det kan Jakob Rixen ikke, og derfor har han også brug for mere stilhed omkring sig, forklarer han. De er begge to fans af Statsbibliotekets læsesal og kunne aldrig drømme om at sætte sig i en kantine, hvis de virkelig skulle koncentrere sig. Og hvor er så Aarhus Universitets mest stille læseplads? Efter en tretimers jagt overalt i parken, med en afstikker til en generelt meget

Rasmus Thomsen og Jakob Rixen foretrækker de mere stille læsesale, når de skal begrave sig i bøgerne, men kantinen er god nok til gruppearbejdet. Fingrene i ørerne er mest til ære for fotografen.

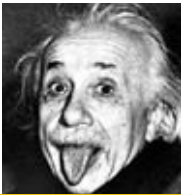
støjende handelshøjskole, nåede CAMPUS til Juridisk Bibliotek, hvor man også har opdelt arbejdsområderne i gruppearbejdssteder og læsepladser, og så har man desuden en særlig stillelæsesal. Og derudover – gennem endnu en dør, hvor et skilt bekendtgør, at man skal huske at tænde for udluftningen, hvis ilten i det bogfortættede lokale slipper op, forbi lange rækker af paragrafterpende unge mennesker, der udstråler nærmest skræmmende arbejdsomhed – er der særlige stille-stille læserum, hvor computertasteri er forbudt, mobiltelefonen skal være helt slukket, og der er så få pladser, at ingen passerende højhælede sko kan forstyrre freden. Her er så stille, at CAMPUS' måleapparat ikke har en skala, der går langt nok ned, at den mindste papirraslen skærer igennem luften som skævtrukket kridt på en tavle, og at kun vejtrækninger og

spinkel fuglekvidderen fra parken kan høres. Om man så kan koncentrere sig i al den rastløshedsfremkaldende, kriblende stilhed er et ganske andet spørgsmål. ■

Det svarer en decibel til:

Flymotor på 30 meters afstand	130 dB
Rockkoncert	120 dB
Bilhorn	110 dB
Plæneklipper	90 dB
Bytrafik	70 dB
Normal snak	60 dB
Blade i vinden	40 dB
Stille hvisen	30 dB
Den lavest hørbare lyd	0 dB

Redigeret af Hans H. Plauborg

Heureka!!!

Kvinder mangler tolerance

Kvinder er betydeligt mindre tolerante over for andre kvinder, end mænd er over for andre mænd. Det viser ny forskning offentliggjort i Psychological Science. Det er lektor i psykologi Joyce Benenson fra Emmanuel College i Boston, der har undersøgt mænds og kvinders tolerancetærskel, når det gælder "upassende" adfærd begået af en person af samme køn. Forsøgspersonerne, flere hundrede universitetsstuderende, blev bl.a. bedt om at vurdere en række fiktive, negative handlinger begået af deres værelseskammerat – f.eks.: "Hvordan vil du reagere, hvis du opdagede, at din værelseskammerat tog af din mad, uden du vidste det?" Det ville langt de fleste kvinder flippe helt ud over, mens kun få af mæn-

dene ville anse det som et voldsomt brud på tiliden. På spørgsmål som: "Er du overordnet set tilfreds med din værelseskammerat?", svarede næsten 100 procent af mændene bekræftende, mens kun 46 procent af kvinderne var enige i udsagnet. Desuden viste Joyce Benensons un-

Her studerer en fremtidig topscorer til eksamen.

dersøgelser, at kvindelige studerende mere end dobbelt så hyppigt som mandlige beder om at få en ny værelseskammerat. Benenson mener, at én af årsagerne skal findes i, at kvinder investerer langt mere følelsesmæssigt i deres relationer med andre kvinder, end mænd gør i deres relationer med andre mænd.

Sov student, sov

Man bliver hverken klogere eller får bedre karakterer af at sidde oppe hele natten for at studere. Det dokumenterer en amerikansk undersøgelse med titlen "University Students and the 'All Nighter': Correlates and Patterns of Students' Engagement in a Single Night of Sleep Deprivation." Kvinden bag undersøgelsen, Pamela Thacher fra St Lawrence University, gav sig i kast med undersøgelsen, fordi hun konstaterede, at flere og flere af hendes studerende sad og sov i timen. Hun nægtede at tro, at det havde nogen sammenhæng med hendes evner som underviser og gav sig til at undersøge de studerendes sovevaner. Det viste sig, at mange fyldte sig med kaffe i tide og utide for at kunne gennemføre en "all nighter" (amerikansk campus-jargon for at bøde hele natten). Den slags bliver af mange stu-

derende opfattet som en nødvendig manddomsprøve – der også gælder for kvinder – hvis man vil kunne kalde sig en rigtig studerende. Men det er en dum manddomsprøve, viser Thachers undersøgelse, der har sammenholdt 111 studerendes sovevaner med deres karakterer og øvrige akademiske performance. Resultatet var klart: jo mindre søvn og jo flere all nighters, jo dårligere præstationer ved eksamen. Undersøgelsen har fået stor opmærksomhed i USA, og flere universiteter har allerede iværksat sovekampagner. Blandt andet Colgate University, der har kørt kampagnen "Come to Bed", hvor drømmesenge en masse blev stillet op i telte rundt på campus. Her kunne studerende så gå indenfor og nyde lidt ro og søvn til blide lyde af regn, bølger og knitrende brænde i virtuelle bål. Andre universiteter som Tufts University i Massachusetts har uddelt sove masker, ørepropper og en guide til god søvn til de studerende, mens Indiana University og University of Texas tilbyder gratis download af søvndyssende musik via universiteternes egne hjemmesider. ■

Foto: Jesper Rajs/AU-foto